Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK VŠEOBECNÉHO SÚDU (siedma komora)

zo 14. júla 2021 *

„Verejná služba – Zamestnanci ECDC – Psychické obťažovanie – Článok 12a služobného poriadku – Žiadosť o pomoc – Rozsah povinnosti poskytnúť pomoc – Článok 24 služobného poriadku – Odstúpenie osoby, ktorá sa dopustila nahláseného správania, z funkcie – Nezačatie disciplinárneho konania – Článok 86 služobného poriadku – Odpoveď na žiadosť o pomoc – Žaloba o neplatnosť – Akt spôsobujúci ujmu – Porušenie práva byť vypočutý – Nedostatok odôvodnenia – Odmietnutie prístupu k vyšetrovacej správe a k ďalším dokumentom – Článok 41 Charty základných práv – Zodpovednosť“

Vo veci T-65/19,

AI, v zastúpení: L. Levi a A. Champetier, advokátky,

žalobca,

proti

Európskemu centru pre prevenciu a kontrolu chorôb (ECDC), v zastúpení: J. Mannheim a A. Iber, splnomocnené zástupkyne, za právnej pomoci D. Waelbroeck a A. Duron, advokáti,

žalovanému,

ktorej predmetom je návrh podaný na základe článku 270 ZFEÚ jednak na zrušenie rozhodnutí ECDC z 18. mája, 20. júna a 26. októbra 2018, ktoré boli prijaté v odpovedi na žiadosť žalobcu o pomoc z dôvodu psychického obťažovania a jeho žiadosť o prístup k určitým dokumentom, a jednak na náhradu ujmy, ktorá mu údajne bola spôsobená,

VŠEOBECNÝ SÚD (siedma komora),

v zložení: predseda komory R. da Silva Passos, sudcovia L. Truchot a M. Sampol Pucurull (spravodajca),

tajomník: S. Spyropoulos, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 1. októbra 2020,

vyhlásil tento

* Jazyk konania: angličtina.

Rozsudok

I. Okolnosti predchádzajúce sporu

1 Žalobca AI bol [dôverné] [1] prijatý do služobného pomeru v Európskom stredisku pre prevenciu a kontrolu chorôb (ECDC).

2 Dňa 20. júna 2017 podal žalobca žiadosť o pomoc (ďalej len „prvá žiadosť o pomoc“) v zmysle článku 24 Služobného poriadku úradníkov Európskej únie (ďalej len „služobný poriadok“) v súvislosti s údajnými skutočnosťami týkajúcimi sa psychického obťažovania zo strany vedúceho jeho oddelenia, A (ďalej len „vedúci oddelenia“). Žalobca po tom, čo podrobne opísal tieto skutočnosti, formuloval túto žiadosť:

„Bol by som Vám vďačný, keby ste mi pomohli ukončiť túto, pre mňa veľmi ťažkú, situáciu a tiež keby ste mohli overiť, či toto správanie voči mne, ktoré vnímam ako opakujúce sa, agresívne a zneužívajúce, predstavuje prípad obťažovania.“

3 Žalobca 14. júla 2017 predložil formulár s informáciami dopĺňajúcimi jeho prvú žiadosť o pomoc.

4 ECDC 7. augusta 2017 doručilo prvú žiadosť o pomoc Európskemu úradu pre boj proti podvodom (OLAF). Vedúci oddelenia 0.1 OLAF-u 27. septembra 2017 po výmene korešpondencie s ECDC zaslal riaditeľke ECDC (ďalej len „riaditeľka“) list. V tomto liste bolo uvedené, že OLAF nezačal vyšetrovanie týchto skutočností, že vzal na vedomie, že ECDC bude viesť svoje vlastné vyšetrovanie a že za týchto okolností sám vyšetrovanie nezačne.

5 Riaditeľka 28. septembra 2017 poverila B, bývalého úradníka Európskej komisie, vedením vyšetrovania správania vedúceho oddelenia, na ktoré sa sťažoval žalobca a ďalší zamestnanec ECDC, C, ktorý tiež podal žiadosť o pomoc.

6 Listom z toho istého dňa riaditeľka informovala žalobcu o začatí vyšetrovania v nadväznosti na jeho prvú žiadosť o pomoc a vymenovaní vyšetrovateľa. Tiež mu oznámila, že „o tejto veci rozhodne po prijatí správy [B]“.

7 Vyšetrovateľ vypočul žalobcu po prvýkrát 9. októbra 2017.

8 Žalobca sa 26. októbra 2017 obrátil na riaditeľku s cieľom informovať ju o určitých prejavoch správania vedúceho oddelenia, ku ktorým došlo na pracovnom stretnutí, ktoré sa konalo v predchádzajúci deň, podobných správaniu, na ktoré sa žalobca predtým sťažoval vo svojej prvej žiadosti o pomoc. Žalobca oznámil riaditeľke svoj pocit zraniteľnosti a svoje znepokojenie týkajúce sa porady naplánovanej na večer toho istého dňa, na ktorej mal byť okrem iných prítomný vedúci oddelenia. V tejto súvislosti žalobca požiadal, aby bol uvoľnený z úloh, v rámci ktorých bol v kontakte s vedúcim oddelenia.

9 Riaditeľka odpovedala v ten istý deň e-mailom, pričom uviedla, že preorganizovala svoj program, aby mohla byť prítomná na nadchádzajúcej porade, ktorá znepokojovala žalobcu. Na záver tejto porady mali žalobca a riaditeľka prvú diskusiu s cieľom identifikovať úlohy, z ktorých vyplýva priamy kontakt medzi ním a vedúcim oddelenia, a dohodli sa na tom, že v nasledujúcich dňoch spoločne premyslia dočasné riešenie organizácie práce žalobcu až do skončenia vyšetrovania.

[1] Vynechané dôverné údaje.

10 V rámci tohto uvažovania žalobca písomne zaslal riaditeľke súbor možností, ktoré mohli zmierniť riziká psychického obťažovania. Medzi možnosťami vymenovanými „bez konkrétneho poradia“ žalobca navrhol „dočasne preniesť zodpovednosť za administratívne riadenie sekcie… na iného vedúceho oddelenia“ alebo „pokúsiť vyhnúť sa kontaktom prostredníctvom dovoleniek, práce z domu a pružného pracovného času“.

11 Dňa 30. októbra 2017 sa uskutočnilo stretnutie medzi žalobcom a riaditeľkou, po ktorom riaditeľka žalobcovi prostredníctvom e-mailu zo 7. novembra 2017 navrhla, aby si od 9. novembra 2017 zvolil režim príležitostnej práce z domu na dlhšie obdobie, než je stanovené zvyčajne. Žalobca s cieľom zabezpečiť svoju prítomnosť na už naplánovaných poradách a zorganizovať prácu svojho tímu napokon odložil začiatok režimu práce z domu na 13. november 2017.

12 Dňa 25. novembra 2017 mal žalobca druhý rozhovor s vyšetrovateľom, tentokrát telefonický, počas ktorého mu opísal správanie vedúceho oddelenia na stretnutí 25. októbra 2017 a svoju následnú komunikáciu s riaditeľkou, ako bolo pripomenuté v bodoch 8 až 11 vyššie.

13 Obdobie, počas ktorého žalobca príležitostne pracoval z domu, skončilo 13. decembra 2017. Od toho istého dňa až do konca roku 2017 vedúci oddelenia čerpal dovolenku. Pokiaľ ide o žalobcu, ten čerpal dovolenku na začiatku roka 2018 a opäť začal vykonávať svoju činnosť 9. januára 2018.

14 Dňa 21. januára 2018 B predložil svoju správu riaditeľke (ďalej len „vyšetrovacia správa“).

15 Po tom, čo vedúci oddelenia zostal na svojom pracovnom mieste počas celého januára 2018, bol od 31. januára 2018 práceneschopný a na služobnom poste bol zástupca.

16 Žalobca 13. marca 2018 požiadal na základe článku 41 ods. 2 písm. b) Charty základných práv Európskej únie o prístup k vyšetrovacej správe, vrátane jej záverov a odporúčaní.

17 Dňa 3. apríla 2018 sa skončila práceneschopnosť vedúceho oddelenia. K tomuto dňu neprevzal svoje predchádzajúce úlohy, ale bol poverený úlohami, ktoré mu zverovala a na ktoré dohliadala priamo riaditeľka bez toho, aby mal hierarchický vzťah so žalobcom.

18 Rozhodnutím zo 6. apríla 2018 v odpovedi na žiadosť žalobcu z 13. marca 2018 (pozri bod 16 vyššie) riaditeľka odmietla žalobcovi prístup k vyšetrovacej správe z toho dôvodu, že konanie začaté v nadväznosti na prvú žiadosť o pomoc nebolo ukončené. Navyše podľa nej platí, že právo každého na prístup k spisu, ktorý sa ho týka, stanovené v článku 41 ods. 2 Charty základných práv, umožňuje zabezpečenie jeho práv na obhajobu, ak sa rozhodnutie nepriaznivo dotýka jeho záujmov.

19 Dňa 6. apríla 2018 sa uskutočnilo stretnutie medzi riaditeľkou a vedúcim oddelenia, počas ktorého ho riaditeľka ústne informovala o výsledku vyšetrovania.

20 Listom z 10. apríla 2018 žalobca podal novú žiadosť o pomoc (ďalej len „druhá žiadosť o pomoc“). V tejto žiadosti sa sťažoval na skutočnosť, že vedúci oddelenia počas vypracovávania vyšetrovacej správy a po ňom nadviazal kontakt s viacerými zamestnancami ECDC, aby im vysvetlil, že skutočnosti, ktoré žalobca uviedol vo svojej prvej žiadosti o pomoc, boli fabulácie pochádzajúce od nespokojného zamestnanca. Žalobca tiež zdôraznil, že vedúci oddelenia sa vrátil do kancelárie a mohol teda naďalej poškodzovať jeho dobré meno alebo pokračovať v psychickom obťažovaní voči nemu.

21 Listom zo 16. apríla 2018 žalobca druhýkrát požiadal o prístup k vyšetrovacej správe na základe článku 41 Charty základných práv, ale aj článku 13 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 45/2001 z 18. decembra 2000 o ochrane jednotlivcov so zreteľom na spracovanie osobných údajov inštitúciami a orgánmi Spoločenstva a o voľnom pohybe takýchto údajov (Ú. v. ES L 8, 2001, s. 1; Mim. vyd. 13/026, s. 102) a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 z 30. mája 2001 o prístupe verejnosti k dokumentom Európskeho parlamentu, Rady a Komisie (Ú. v. ES L 145, 2001, s. 43; Mim. vyd. 01/003, s. 331).

22 Druhé stretnutie medzi riaditeľkou a vedúcim oddelenia, naplánované na 16. apríla 2018, sa malo uskutočniť s cieľom poskytnúť mu možnosť formálne sa vyjadriť k vyšetrovacej správe, ktorá mu medzitým bola doručená. Na žiadosť vedúceho oddelenia s cieľom umožniť mu pripraviť si ústne pripomienky bolo toto stretnutie presunuté na 2. máj 2018.

23 Rozhodnutím z 8. mája 2018 (pozri bod 21 vyššie) bol žalobcovi opäť odmietnutý požadovaný prístup k vyšetrovacej správe, a to jednak z toho dôvodu, že na jednej strane ešte nebolo prijaté žiadne rozhodnutie negatívne ovplyvňujúce žalobcu, a jednak preto, že nebola preukázaná potreba sprístupniť mu osobné údaje týkajúce sa vedúceho oddelenia, iných zamestnancov ECDC a externých osôb. Okrem toho bola žiadosť o prístup založená na nariadení č. 45/2001 postúpená úradníkovi ECDC na ochranu údajov.

24 Dňa 15. mája 2018 sa uskutočnilo tretie stretnutie medzi riaditeľkou a vedúcim oddelenia, počas ktorého ho riaditeľka informovala o svojom zámere vypovedať jeho zmluvu na základe článku 47 písm. c) bodu i) Podmienok zamestnávania ostatných zamestnancov Európskej únie v znení uplatniteľnom na spor (ďalej len „PZOZ“).

25 Listom z 15. mája 2018, ktorý bol vypracovaný bezprostredne po tomto stretnutí, vedúci oddelenia „v záujme služby“ predložil svoje odstúpenie z funkcie.

26 Listom zo 16. mája 2018 adresovaným vedúcemu oddelenia riaditeľka ECDC prijala jeho odstúpenie z funkcie. V tomto liste riaditeľka uviedla po prvé, že vyšetrovateľ predtým dospel k záveru, že podľa jeho názoru možno vyhovieť prvej žiadosti žalobcu o pomoc a podobnej žiadosti podanej iným zamestnancom ECDC. Po druhé riaditeľka pripomenula pripomienky, ktoré formuloval vedúci oddelenia. Podľa neho teda v priebehu vyšetrovania nebola dodržiavaná zásada prezumpcie neviny, vo vyšetrovacej správe došlo k viacerým faktickým chybám, niektoré osoby zúčastnené na vyšetrovaní mohli konať v zlej viere a jeho úmyslom nebolo nikdy komukoľvek škodiť, ale konať v záujme ECDC. Po tretie riaditeľka uviedla, že vo vyšetrovacej správe zistila určité faktické chyby a že vedúci oddelenia bol oprávnený konať vo vzťahu k niektorým problémom týkajúcim sa výkonnosti viacerých členov jeho oddelenia. Riaditeľka však po tom, čo si prečítala vyšetrovaciu správu a vážne obvinenia, ktoré voči nemu boli vznesené, vrátane tých uvedených vo svedeckých výpovediach, dospela k záveru, že spôsob riadenia vedúceho oddelenia spôsobil zamestnancom zbytočný stres a úzkosť. Za týchto podmienok riaditeľka uviedla, že už nebolo možné konštatovať, že medzi ECDC a vedúcim oddelenia existuje vzťah dôvery, a že má v úmysle vypovedať jeho zmluvu podľa článku 47 písm. c) bodu i) PZOZ. Vzhľadom na to, že riaditeľka poukázala na to, že medzičasom vedúci oddelenia odstúpil z funkcie, však toto odstúpenie prijala, a to takto:

„Keďže ste predložili svoje odstúpenie z funkcie, čo v praxi znamená, že Váš posledný deň v službe nastane pred skutočným dňom skončenia pracovného pomeru, konštatujem, že je v záujme služby prijať Vaše odstúpenie z 15. mája. Vaša výpovedná lehota je desať mesiacov, čo znamená, že Vaším posledným pracovným dňom bude 15. marec 2019.

Ako sme prediskutovali a dohodli sme sa na tom na našom stretnutí, počas Vašej výpovednej lehoty budete na úlohách, ktoré Vám pridelím, pracovať z domu.

Počas Vašej výpovednej lehoty ste podľa článku 11 služobného poriadku povinný konať v súlade s Vašou povinnosťou lojálnosti voči ECDC.“

27 Riaditeľka žalobcovi 18. mája 2018 zaslala list, ktorý sa týkal jeho prvej žiadosti o pomoc (ďalej len „prvé napadnuté rozhodnutie“). Tento list znel takto:

„Po mojom liste z 28. septembra 2017, v ktorom som Vás informovala o začatí vyšetrovania v nadväznosti na Vašu [prvú] žiadosť o pomoc pre psychické obťažovanie [zo strany]… vedúceho oddelenia…, Vás teraz chcem informovať o závere vyšetrovania a o postupe, ktorý s tým súvisí. Správu externého vyšetrovateľa, [B], som dostala koncom januára. Výsledok vyšetrovania preberá Vaše tvrdenia a tvrdenia ďalšieho sťažovateľa, ktoré sú podporené aj viacerými svedeckými výpoveďami. Vyšetrovateľ dospel k záveru, že podľa jeho názoru je možné vyhovieť obom sťažnostiam na obťažovanie.

Ako viete, [vedúci oddelenia] nebol prítomný v prvej časti roka, a preto som mohla k záveru postupu dospieť až teraz. Závery vyšetrovacej správy som [vedúcemu oddelenia] oznámila v apríli, po jeho návrate na pracovisko, a v súlade s postupom som mu dala príležitosť oboznámiť ma s jeho pohľadom na výsledok vyšetrovania.

Po prečítaní správy a po zohľadnení informácií, ktoré mám k dispozícii, som dospela k záveru, že boli prítomné prvky psychického obťažovania. Okrem toho môžem konštatovať, že správa obsahuje niekoľko faktických chýb. Hoci si uvedomujem skutočnosť, že [vedúci oddelenia] vo svojej úlohe musel konať vo veciach týkajúcich sa istých problémov, domnievam sa, že spôsob, akým pristúpil k týmto ťažkostiam a jeho metóda riadenia spôsobili zamestnancom zbytočný stres a úzkosť. V dôsledku toho som uvažovala o vhodných opatreniach, ale medzičasom [vedúci oddelenia] odstúpil zo svojho pracovného miesta a už sa na pracovisko nedostaví. Vzhľadom na jeho predchádzajúcu neprítomnosť a jeho následné preloženie do kancelárie riaditeľky, a vzhľadom na odstúpenie z funkcie, dúfam, že Vaša [prvá] žiadosť o pomoc bola vypočutá a že situácia, ktorá Vám spôsobovala úzkosť, už neexistuje.“

28 Vedúci oddelenia 29. mája 2018 podal žiadosť o pomoc z dôvodu sprístupnenia dôverných informácií týkajúcich sa vyšetrovania, ktoré sa ho týkalo, švédskym médiám, ako aj z dôvodu anonymných hrozieb, ktoré údajne dostal. Táto žiadosť viedla k začatiu administratívneho vyšetrovania, v priebehu ktorého bol žalobca vypočutý.

29 Listom z 30. mája 2018 žalobca tretíkrát požiadal o prístup k vyšetrovacej správe, pričom v žiadosti uviedol aj všetky dokumenty, na základe ktorých riaditeľka ECDC prijala prvé napadnuté rozhodnutie, vrátane tých, na základe ktorých sa domnievala, že vyšetrovacia správa obsahuje „niekoľko faktických chýb“ (ďalej len „sporná žiadosť o prístup“). Uvedená žiadosť bola podaná na základe článku 41 Charty základných práv. Podľa žalobcu sa tento prístup stal potrebným vzhľadom na prvé napadnuté rozhodnutie a rozhodujúcim vzhľadom na jeho druhú žiadosť o pomoc. V tom istom liste žalobca požiadal o viac spresnení, pokiaľ ide o zmluvnú situáciu vedúceho oddelenia po jeho odstúpení z funkcie, ktoré bolo spomenuté v prvom napadnutom rozhodnutí.

30 Listom z toho istého dňa, nasledujúcom po rozhodnutí z 8. mája 2018 (pozri bod 23 vyššie), žalobca podal opakovanú žiadosť o prístup k vyšetrovacej správe podľa článku 7 ods. 2 nariadenia č. 1049/2001.

31 Listom z 20. júna 2018, ktorý bol adresovaný právnym zástupcom žalobcu (ďalej len „druhé napadnuté rozhodnutie“), riaditeľka zamietla spornú žiadosť o prístup uvedenú v bode 29 vyššie takto:

„Uviedli ste, že žiadosť [Vášho klienta] sa zakladá na skutočnosti, že sa cíti byť poškodený [prvým napadnutým] rozhodnutím, ktoré mu bolo oznámené listom z 18. mája 2018. Po náležitom vyhodnotení predložených tvrdení neviem, ako mohol byť ovplyvnený záujem Vášho klienta, pretože [prvú] žiadosť o pomoc som nezamietla ako nedôvodnú. Okrem toho mal Váš klient možnosť vyjadriť svoje stanovisko v priebehu vyšetrovania. Ani [druhá] žiadosť o pomoc…, ktorú Váš klient podal 10. apríla 2018, nemôže takúto žiadosť odôvodniť, pretože v súvislosti s touto žiadosťou ešte nebol vyvodený žiadny záver.

Preto sa domnievam, že nie je potrebné poskytnúť prístup k správe a k ostatným dokumentom podľa článku 41 Charty [základných práv].

Verím, že tento záver je v súlade s judikatúrou [Únie], podľa ktorej na účely výkladu rozsahu práva na obranu nemožno situáciu, v ktorej bolo vyšetrovanie začaté na základe žiadosti o pomoc z dôvodu obťažovania zo strany zamestnanca, v žiadnom prípade považovať za ekvivalentnú s postupom vyšetrovania začatému proti tomuto zamestnancovi. V podobných prípadoch bolo žiadateľom zamietnuté právo na prístup k spisu založené na Charte základných práv aj v prípade, že sa dospelo k záveru, že existenciu obťažovania nemožno preukázať.“

32 Listom z toho istého dňa (ďalej len „druhý list z 20. júna 2018“) riaditeľka odpovedala na opakovanú žiadosť o prístup k vyšetrovacej správe podanú 30. mája 2018 podľa nariadenia č. 1049/2001 (pozri bod 30 vyššie) a žiadosť žalobcu podanú 16. apríla 2018 podľa nariadenia č. 45/2001 (pozri bod 21 vyššie). V tomto liste riaditeľka dospela k záveru, že žalobca môže jednak na mieste nahliadnuť do verzie vyšetrovacej správy, ktorá nemá dôvernú povahu, a jednak získať dokument obsahujúci jeho osobné údaje, pričom tieto informácie sa mu sprístupňujú v súlade s článkom 13 nariadenia č. 45/2001.

33 Dňa 2. júla 2018 podal žalobca sťažnosť podľa článku 90 ods. 2 služobného poriadku, ktorou spochybňoval prvé a druhé napadnuté rozhodnutie. V tejto sťažnosti podal žiadosť o náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá mu bola údajne spôsobená tým, že nebolo úplne uznané jeho postavenie obete, tým, že vedúcemu oddelenia nebola uložená disciplinárna sankcia, a tým, že v nadväznosti na jeho prvú žiadosť o pomoc nebolo prijaté ochranné opatrenie. Táto ujma bola zhoršená najmä odmietnutím prístupu k vyšetrovacej správe. Žalobca spresnil, že „ujm vyplývajúcich priamo z obťažovania a zodpovednosti ECDC za to, že [ne]zabezpečilo pracovné podmienky v súlade s normami dôstojnosti, zdravia a bezpečnosti, sa budú týkať ďalšie žiadosti“.

34 Listom zo 7. septembra 2018 riaditeľka po vypočutí určitých zamestnancov informovala žalobcu, že neexistuje nijaký dôkaz potvrdzujúci tvrdenia, ktoré uviedol v druhej žiadosti o pomoc (pozri bod 20 vyššie), a túto žiadosť zamietla.

35 Dňa 12. septembra 2018 mohol žalobca na mieste nahliadnuť do verzie vyšetrovacej správy, ktorá nemala dôvernú povahu. Podpísal prezenčnú listinu, pričom spresnil, že spochybňuje podmienky prístupu k tejto správe.

36 Žalobca a ďalší štyria zamestnanci ECDC podali 11. októbra 2018 žiadosť o náhradu škody na základe článku 90 ods. 1 služobného poriadku, ktorou sa domáhali náhrady nemajetkovej a majetkovej ujmy, ktorú údajne utrpeli z dôvodu nečinnosti ECDC v rokoch 2012 až 2018 v súvislosti so správaním vedúceho oddelenia voči nim.

37 Listom z 26. októbra 2018 (ďalej len „rozhodnutie o zamietnutí sťažnosti“) riaditeľka zamietla sťažnosť žalobcu z 2. júla 2018 (pozri bod 33 vyššie). V prvom rade riaditeľka spochybnila prípustnosť sťažnosti, pričom tvrdila, že prvé napadnuté rozhodnutie nepredstavuje akt spôsobujúci žalobcovi ujmu. Ďalej uviedla, že správanie vedúceho oddelenia nebolo v tomto rozhodnutí bagatelizované. Riaditeľka spresnila, že „z dôvodu závažnosti správania [vedúceho oddelenia mala] v úmysle prijať opatrenia vhodné na riešenie situácie po vypracovaní vyšetrovacej správy“. Pripomenula tiež, že cieľom prvej žiadosti žalobcu o pomoc bolo „ukončiť situáciu a vyšetriť uvádzané skutočnosti“. Opísala tiež ochranné opatrenia prijaté vo vzťahu k žalobcovi pred prijatím prvého napadnutého rozhodnutia. Okrem toho pripomenula, že prijala odstúpenie vedúceho oddelenia z funkcie „v záujme služby“. Okrem toho riaditeľka zdôraznila, že žalobca mohol 12. septembra 2018 nahliadnuť do verzie vyšetrovacej správy, ktorá nemala dôvernú povahu. Podľa nej mu nebol poskytnutý úplný prístup k správe z dôvodu ochrany dôvernosti rozhovorov so svedkami a so samotným vedúcim oddelenia, citlivej povahy problému a potreby zachovať schopnosť ECDC vykonávať vyšetrovania. Riaditeľka napokon zamietla žiadosť o náhradu škody uvedenú v sťažnosti.

38 Žalobca podal 21. novembra 2018 Európskemu ombudsmanovi sťažnosť týkajúcu sa druhého listu z 20. júna 2018, spomenutého v bode 32 vyššie.

39 Dňa 5. decembra 2018 podal žalobca proti listu zo 7. septembra 2018, ktorý sa týkal jeho druhej žiadosti o pomoc, sťažnosť podľa článku 90 ods. 2 služobného poriadku (pozri bod 34 vyššie).

40 Dňa 11. februára 2019 riaditeľka zamietla žiadosť o náhradu škody uvedenú v bode 36 vyššie v celom rozsahu.

41 V nadväznosti na sťažnosť žalobcu z 5. decembra 2018 riaditeľka listom zo 6. marca 2019 vzala späť list zo 7. septembra 2018, ktorým bola zamietnutá druhá žiadosť žalobcu o pomoc (pozri bod 34 vyššie).

42 Riaditeľka listom z 15. marca 2019 poskytla žalobcovi zhrnutie vyhlásení rôznych svedkov vypočutých v nadväznosti na druhú žiadosť o pomoc a pozvala ho na pohovor, ktorý sa konal 25. marca 2019.

43 Dňa 15. marca 2019 vedúci oddelenia po skončení výpovednej lehoty definitívne opustil ECDC.

44 Listom z 5. apríla 2019 riaditeľka informovala žalobcu, že vzhľadom na neexistenciu dôvodu, ktorý by opodstatňoval dôkladné preskúmanie skutočností uvedených v druhej žiadosti o pomoc, rozhodla o zamietnutí tejto žiadosti.

45 Rozhodnutím zo 6. júna 2019 ombudsman konštatoval, že sa nepreukázalo, že ECDC sa dopustilo nesprávneho úradného postupu, keď žalobcovi v druhom liste z 20. júna 2018 poskytlo k vyšetrovacej správe len čiastočný prístup.

II. Konanie a návrhy účastníkov konania

46 Návrhom podaným do kancelárie Všeobecného súdu 5. februára 2019 podal žalobca žalobu, na základe ktorej sa začalo toto konanie.

47 Podaním doručeným do kancelárie Všeobecného súdu 12. februára 2019 žalobca požiadal o anonymizáciu na základe článku 66 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu. Rozhodnutím z 30. apríla 2019 Všeobecný súd tejto žiadosti vyhovel.

48 Rozhodnutím z 21. októbra 2019 predseda Všeobecného súdu podľa článku 27 ods. 3 rokovacieho poriadku pridelil vec novému sudcovi spravodajcovi pridelenému k siedmej komore.

49 Na základe návrhu sudcu spravodajcu Všeobecný súd (siedma komora) rozhodol o začatí ústnej časti konania 26. mája 2020.

50 Uznesením z 19. júna 2020 Všeobecný súd na základe článku 91 písm. c) a článku 104 rokovacieho poriadku uložil ECDC povinnosť predložiť dokumenty, ku ktorým bol odmietnutý prístup druhým napadnutým rozhodnutím. Tieto dokumenty boli predložené Všeobecnému súdu 27. augusta 2020 a v súlade s článkom 104 rokovacieho poriadku neboli oznámené žalobcovi.

51 Všeobecný súd na návrh sudcu spravodajcu v rámci opatrení na zabezpečenie priebehu konania upravených v článku 89 rokovacieho poriadku 24. júna 2020 položil účastníkom konania niekoľko písomných otázok a požiadal o predloženie určitých dokumentov. Účastníci konania týmto opatreniam vyhoveli v stanovenej lehote.

52 Prednesy účastníkov konania a ich odpovede na otázky položené Všeobecným súdom boli vypočuté na pojednávaní 1. októbra 2020.

53 Žalobca navrhuje, aby Všeobecný súd:

– zrušil prvé a druhé napadnuté rozhodnutie a v prípade, že je to potrebné, rozhodnutie o zamietnutí sťažnosti,

– nariadil náhradu spôsobenej nemajetkovej ujmy, ohodnotenej *ex æquo et bono* na sumu 40 000 eur,

– uložil ECDC povinnosť nahradiť trovy konania.

54 ECDC navrhuje, aby Všeobecný súd:

– zamietol žalobu ako čiastočne neprípustnú a nedôvodnú v celom rozsahu,

– uložil žalobcovi povinnosť nahradiť trovy konania.

III. Právny stav

A. O predmete žaloby

55 Žalobca navrhuje, aby Všeobecný súd okrem zrušenia prvého a druhého napadnutého rozhodnutia „v prípade, že je to potrebné“ zrušil rozhodnutie o zamietnutí sťažnosti.

56 Podľa ustálenej judikatúry návrhy na zrušenie formálne smerujúce proti rozhodnutiu o zamietnutí sťažnosti majú za následok to, že súd začne konať o akte, proti ktorému je sťažnosť podaná, ak nemajú ako také samostatný obsah (pozri rozsudok z 13. júla 2018, Curto/Parlament, T-275/17, EU:T:2018:479, bod 63 a citovanú judikatúru).

57 Ak má však rozhodnutie o zamietnutí sťažnosti iný rozsah ako akt, proti ktorému bola táto sťažnosť podaná, najmä ak mení pôvodné rozhodnutie alebo obsahuje opätovné preskúmanie situácie žalobcu na základe nových právnych a skutkových okolností, ktoré by boli zohľadnené, ak by nastali alebo boli známe príslušnému orgánu pred prijatím pôvodného rozhodnutia, môže to viesť Všeobecný súd k tomu, že osobitne rozhodne o návrhoch formálne smerujúcich proti rozhodnutiu o zamietnutí sťažnosti (pozri rozsudok z 19. decembra 2019, ZQ/Komisia, T-647/18, neuverejnený, EU:T:2019:884, bod 36 a citovanú judikatúru).

58 V prejednávanej veci rozhodnutie o zamietnutí sťažnosti nie je len potvrdením druhého napadnutého rozhodnutia, keďže riaditeľka zaujala stanovisko k novým skutočnostiam, ktoré nastali po prijatí tohto rozhodnutia a po dátume podania sťažnosti. Pokiaľ totiž ide o dokumenty, ku ktorým bol odmietnutý prístup druhým napadnutým rozhodnutím, riaditeľka konštatovala, že žalobca mohol napokon 12. septembra 2018 nahliadnuť do verzie vyšetrovacej správy, ktorá nemala dôvernú povahu, a na základe článku 13 nariadenia č. 45/2001 získať dokument obsahujúci jeho osobné údaje.

59 Za týchto podmienok treba rozhodnúť o návrhoch na zrušenie tak prvého a druhého napadnutého rozhodnutia, ako aj rozhodnutia o zamietnutí sťažnosti.

60 Okrem toho rozhodnutie o zamietnutí sťažnosti spresňuje určité dôvody prvého a druhého napadnutého rozhodnutia. V súvislosti s prvým napadnutým rozhodnutím toto rozhodnutie uznáva „závažnosť“ správania vedúceho oddelenia a predovšetkým spresňuje okolnosti, ktoré viedli riaditeľku k tomu, že „v záujme služby“ prijala jeho odstúpenie z funkcie. V súvislosti s druhým napadnutým rozhodnutím rozhodnutie o zamietnutí sťažnosti dodáva, že žalobcovi nebol poskytnutý úplný prístup k vyšetrovacej správe z dôvodu ochrany dôvernosti rozhovorov so svedkami a so samotným vedúcim oddelenia, citlivej povahy problému a potreby zachovať schopnosť ECDC vykonávať vyšetrovania. V dôsledku toho treba vzhľadom na vyvíjajúcu sa povahu konania pred podaním žaloby toto doplňujúce odôvodnenie tiež zohľadniť pri preskúmaní zákonnosti prvého a druhého napadnutého rozhodnutia, keďže toto odôvodnenie by malo byť v zhode s odôvodnením týchto rozhodnutí (pozri v tomto zmysle rozsudok z 9. decembra 2009, Komisia/Birkhoff, T-377/08 P, EU:T:2009:485, body 55 a 56 a citovanú judikatúru).

B. O návrhu na zrušenie

1. O návrhu na zrušenie prvého napadnutého rozhodnutia

61 Žalobca na podporu svojho návrhu na zrušenie prvého napadnutého rozhodnutia uvádza tri žalobné dôvody, doplnené rozhodnutím o zamietnutí sťažnosti. Prvý žalobný dôvod je založený na porušení práva byť vypočutý, druhý na porušení povinnosti odôvodnenia a tretí v podstate na porušení článkov 24 a 86 služobného poriadku.

62 ECDC navrhuje, aby Všeobecný súd vyhlásil tento návrh na zrušenie za zjavne neprípustný, keďže vo veci neexistuje akt spôsobujúci žalobcovi ujmu. Subsidiárne navrhuje, aby Všeobecný súd zamietol tri žalobné dôvody ako nedôvodné.

a) Úvodné poznámky

63 Na úvod treba pripomenúť povinnosti, ktoré prislúchajú administratíve, ak žiadosť o pomoc podáva úradník alebo zamestnanec.

64 Keď menovací orgán (ďalej len „MO“) alebo prípadne orgán oprávnený uzatvárať pracovné zmluvy (ďalej len „OOUPZ“) určitej inštitúcie prejednáva na základe článku 90 ods. 1 služobného poriadku žiadosť o pomoc v zmysle článku 24 služobného poriadku, musí tento orgán na základe povinnosti poskytnúť pomoc a v prípade, že ide o incident, ktorý je nezlučiteľný s riadnym a nerušeným výkonom služby, zasiahnuť so všetkou potrebnou razantnosťou a odpovedať s takou rýchlosťou a starostlivosťou, aké si vyžadujú okolnosti konkrétneho prípadu, s cieľom zistiť skutkový stav a so znalosťou veci z neho vyvodiť primerané dôsledky. Na tento účel postačuje, aby úradník alebo zamestnanec, ktorý sa domáha ochrany od svojej inštitúcie, predložil aspoň neúplný dôkaz o existencii útokov, o ktorých tvrdí, že boli proti nemu namierené. V prípade, že takéto skutočnosti existujú, príslušná inštitúcia má prijať vhodné opatrenia, a to najmä tým, že uskutoční administratívne vyšetrovanie na účely zistenia skutkových okolností, ktoré sú predmetom sťažnosti, v spolupráci s osobou, ktorá ju podala, a s ohľadom na výsledky vyšetrovania prijať potrebné opatrenia, ako napríklad začatie disciplinárneho konania voči obvinenej osobe v prípade, že administratíva po skončení administratívneho vyšetrovania dospeje k záveru o existencii psychického obťažovania (pozri rozsudok z 3. októbra 2019, DQ a i./Parlament, T-730/18, EU:T:2019:725, bod 80 a citovanú judikatúru).

65 Povinnosť poskytnúť pomoc, stanovená v článku 24 služobného poriadku, vyžaduje včasné informovanie žiadateľov o pomoc o ďalšom postupe v konaní o ich žiadosti. V prípade, že bolo začaté disciplinárne konanie, má žiadateľ o pomoc konkrétne byť informovaný o povahe a závažnosti sankcie, ktorá bola uložená (pozri v tomto zmysle rozsudok z 3. októbra 2019, DQ a i./Parlament, T-730/18, EU:T:2019:725, bod 108 a citovanú judikatúru). V prípade žiadosti o pomoc týkajúcej sa údajného obťažovania má byť navyše každé rozhodnutie administratívy týkajúce sa existencie alebo neexistencie tohto konania rýchle, jasné a odôvodnené (pozri v tomto zmysle rozsudok z 5. decembra 2000, Campogrande/Komisia, T-136/98, EU:T:2000:281, bod 58).

66 Okrem toho treba uviesť, že ak by MO v nadväznosti na administratívne vyšetrovanie prípadne uznal existenciu psychického obťažovania, mohlo by to mať samo osebe priaznivý účinok v terapeutickom procese uzdravovania obetí, ktoré by to navyše mohli využiť na účely prípadného konania na vnútroštátnom súde (pozri rozsudok z 13. júla 2018, Curto/Parlament, T-275/17, EU:T:2018:479, bod 59 a citovanú judikatúru).

67 Prípustnosť návrhu na zrušenie prvého napadnutého rozhodnutia a jeho dôvodnosť treba preskúmať s prihliadnutím na tieto úvahy.

b) O prípustnosti

68 ECDC bez toho, aby formálne vznieslo námietku čiastočnej neprípustnosti žaloby, tvrdí, že návrh na zrušenie prvého napadnutého rozhodnutia je zjavne neprípustný. Podľa ECDC nebolo administratívne vyšetrovanie zastavené. Na rozdiel od iných prípadov skúmaných judikatúrou v prejednávanej veci nedošlo k zamietnutiu sťažnosti. Naopak, prvá žiadosť žalobcu o pomoc, ktorej cieľom bolo pomôcť mu ukončiť situáciu a preskúmať správanie vedúceho oddelenia, bola prijatá v celom rozsahu.

69 V prvom rade bolo podľa ECDC na základe tejto žiadosti prijatých viacero opatrení, z ktorých prvým bolo predloženie veci OLAF-u 7. augusta 2017. Riaditeľka začala vyšetrovanie po tom, čo OLAF potvrdil, že sám vyšetrovanie nezačal. Od 26. októbra 2017 už žalobca nebol v priamom kontakte s vedúcim oddelenia. Následne riaditeľka na základe vyšetrovacej správy prijala 16. mája 2018 odstúpenie vedúceho oddelenia z funkcie v záujme služby s účinnosťou od 16. marca 2019, teda mesiac a pol predtým, ako dosiahol vek odchodu do dôchodku. ECDC uvádza, že začatie disciplinárneho konania môže trvať značný čas a nemusí nevyhnutne viesť k prepusteniu dotknutej osoby, ktoré je najprísnejšou sankciou. Nakoniec boli počas výpovednej doby vedúcemu oddelenia zavedené následné opatrenia. Konkrétne, vedúci oddelenia z domu pracoval na plnení úloh, ktoré mu priamo prideľovala a na ktorých plnenie dohliadala riaditeľka. Okrem toho v rámci druhej žiadosti o pomoc žalobca nepredložil nijaký dôkaz o tom, že situácia psychického obťažovania pokračovala aj po prijatí prvého napadnutého rozhodnutia.

70 Ďalej, pokiaľ ide o údajné bagatelizáciu závažnosti správania vedúceho oddelenia, ECDC sa domnieva, že ju nemožno vyvodiť ani zo znenia prvého napadnutého rozhodnutia, ani všeobecnejšie zo všetkých opatrení, ktoré riaditeľka prijala v nadväznosti na prvú žiadosť o pomoc.

71 Napokon, pokiaľ ide o sankcie, ktoré mali byť podľa žalobcu uložené, ECDC dodáva, že nemá povinnosť začať disciplinárne konanie, ani uložiť sankciu, ak správa vypracovaná na záver vyšetrovania navrhuje začatie takéhoto konania. Žiadosť o pomoc sama osebe nesmeruje k uloženiu sankcií údajnému pôvodcovi psychického obťažovania, ale skôr k pomoci žiadateľovi v rámci jeho záležitosti. Okrem toho je predmetná situácia špecifická z dôvodu odstúpenia vedúceho oddelenia z funkcie. V každom prípade diskusia o dôvodnosti sankcie nesúvisí s otázkou, či prvé napadnuté rozhodnutie spôsobilo žalobcovi ujmu. Na pojednávaní ECDC okrem iného zdôraznilo, že žalobca vo svojej prvej žiadosti o pomoc nepožiadal riaditeľku o začatie disciplinárneho konania proti vedúcemu oddelenia.

72 Žalobca tvrdí, že na rozdiel od toho, čo ECDC tvrdilo v rozhodnutí o zamietnutí sťažnosti a v rámci tohto konania, je prvé napadnuté rozhodnutie aktom, ktorý mu spôsobuje ujmu. V tejto súvislosti zdôrazňuje, že napriek opatreniam, ktoré riaditeľka prijala počas administratívneho vyšetrovania, opísaným v bode 69 vyššie, sa mu prvým napadnutým rozhodnutím nevyhovelo v celom rozsahu. Na jednej strane riaditeľka jasne a jednoznačne neuznala, že vedúci oddelenia bol vinný z psychického obťažovania, ktorého bol žalobca obeťou. Použitie výrazu „prvky obťažovania“ v tomto rozhodnutí podľa žalobcu potvrdzuje jeho nejednoznačnosť a bagatelizuje vplyv správania vedúceho oddelenia voči nemu. Na druhej strane, hoci vyšetrovateľ uznal dôvodnosť jeho sťažnosti, riaditeľka z dôvodu dobrovoľného odstúpenia vedúceho oddelenia z funkcie neprijala žiadne „vhodné opatrenie“. Konkrétne nebolo začaté žiadne disciplinárne konanie.

73 Podľa článku 91 ods. 1 prvej vety služobného poriadku má Súdny dvor Európskej únie právomoc v každom spore medzi Úniou a ktoroukoľvek osobou, na ktorú sa vzťahuje tento služobný poriadok, pokiaľ ide o zákonnosť aktu spôsobujúceho tejto osobe ujmu v zmysle článku 90 ods. 2.

74 Podľa ustálenej judikatúry spôsobujú ujmu v zmysle článku 90 ods. 2 služobného poriadku len akty alebo opatrenia, ktoré vyvolávajú záväzné právne účinky spôsobilé ovplyvniť priamo a bezprostredne záujmy žalobcu jednoznačnou zmenou jeho právneho postavenia. Pokiaľ ide o zamestnanca, na ktorého sa vzťahujú PZOZ, tieto akty musia pochádzať od OOUPZ a musia mať povahu rozhodnutí (pozri rozsudok z 18. mája 2015, Gyarmathy/EMCDDA, F-79/13, EU:F:2015:49, bod 44 a citovanú judikatúru). Pojem aktu spôsobujúceho ujmu pokrýva súčasne rozhodnutia a neprijatia opatrenia, ktoré má administratíva prijať, či už výslovne alebo implicitne, podľa služobného poriadku, aby zabezpečila práva úradníkov (pozri uznesenie z 25. októbra 1996, Lopes/Súdny dvor, T-26/96, EU:T:1996:157, bod 31 a citovanú judikatúru).

75 Navyše je žaloba úradníka alebo bývalého úradníka, ktorou sa domáha zrušenia aktu, ktorý mu spôsobuje ujmu, v zmysle článku 90 ods. 2 služobného poriadku, podaná na základe článkov 90 a 91 služobného poriadku, prípustná len vtedy, ak tento úradník v čase podania žaloby má skutočný, súčasný a dostatočne kvalifikovaný záujem na zrušení tohto aktu, pričom predpokladom takého záujmu je, že výsledok žaloby mu môže byť na prospech (pozri rozsudok z 9. decembra 2010, Komisia/Strack, T-526/08 P, EU:T:2010:506, bod 43 a citovanú judikatúru).

76 V prejednávanej veci riaditeľka prijala prvé napadnuté rozhodnutie ako OOUPZ v odpovedi na prvú žiadosť žalobcu o pomoc s cieľom oznámiť mu záver vyšetrovania začatého 28. septembra 2017 a výsledok s tým súvisiaceho postupu pri dodržaní povinností stanovených v článku 90 ods. 1 a článku 24 služobného poriadku. Konkrétne riaditeľka na základe vyšetrovacej správy a dôkazov, ktoré jej boli poskytnuté, kvalifikovala nahlásené správanie podľa článku 12a ods. 3 služobného poriadku a informovala žalobcu o opatreniach prijatých v reakcii na uvedenú žiadosť o pomoc. Toto rozhodnutie tak vyvoláva právne účinky, ktoré môžu ovplyvniť záujmy žalobcu. Prvé napadnuté rozhodnutie má teda povahu rozhodnutia a predstavuje akt spôsobujúci ujmu v zmysle judikatúry pripomenutej v bode 74 vyššie.

77 Pokiaľ ide o záujem žalobcu na konaní proti prvému napadnutému rozhodnutiu, treba pripomenúť, že v súlade s judikatúrou citovanou v bode 64 vyššie bola riaditeľka povinná v odpovedi na prvú žiadosť o pomoc jednak prijať vhodné opatrenia na preukázanie skutkových okolností, na základe ktorých bola táto žiadosť podaná, a jednak vzhľadom na výsledky vyšetrovania prijať potrebné opatrenia.

78 Všeobecný súd už rozhodol, že účinné súdne preskúmanie napadnutého rozhodnutia si vyžaduje, aby žiadateľ o pomoc mohol v rámci žaloby proti rozhodnutiu o jeho žiadosti napadnúť vhodnosť opatrení, ktoré boli ako odpoveď na túto sťažnosť prijaté, a to vrátane prípadu, keď autorovi týchto opatrení vytýka, že nezačal disciplinárne konanie voči tretej osobe, uznanej vinnou z psychického obťažovania, pokiaľ v tejto súvislosti uvádza výhrady, ktoré sa ho osobne týkajú (pozri v tomto zmysle rozsudok z 13. júla 2018, SQ/EIB, T-377/17, EU:T:2018:478, bod 124).

79 Ako vyplýva z bodov 85 až 116 nižšie, v rámci tretieho žalobného dôvodu uvedeného proti prvému napadnutému rozhodnutiu sa účastníci konania nezhodujú v otázke, či riaditeľka dodržala svoju povinnosť poskytnúť pomoc. Na rozdiel od žalobcu sa ECDC domnieva, že riaditeľka v plnom rozsahu vyhovela prvej žiadosti o pomoc. ECDC uvádza tie isté argumenty na účel spochybnenia prípustnosti tohto návrhu na zrušenie z toho dôvodu, že prvé napadnuté rozhodnutie nepredstavuje akt spôsobujúci žalobcovi ujmu.

80 ECDC však nemôže podmieňovať záujem žalobcu na konaní proti prvému napadnutému rozhodnutiu dôvodnosťou výhrad, ktoré uvádza na podporu svojho návrhu na zrušenie (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 4. júla 2017, European Dynamics Luxembourg a i./Železničná agentúra Európskej únie, T-392/15, EU:T:2017:462, bod 41 a citovanú judikatúru). V tejto súvislosti treba pripomenúť, že predpokladom záujmu žalobcu na zrušení aktu totiž je, aby mu toto zrušenie mohlo byť na prospech, a nie aby bolo preukázané, že mu bude na prospech (rozsudok z 23. októbra 2012, Strack/Komisia, F-44/05 RENV, EU:F:2012:144, bod 101).

81 V prejednávanej veci platí, že za predpokladu, že by Všeobecný súd dospel k záveru, že návrh na zrušenie prvého napadnutého rozhodnutia je dôvodný, znamenalo by to neskoršie prijatie nového rozhodnutia zo strany riaditeľky v odpovedi na prvú žiadosť žalobcu o pomoc, ktoré by mohlo jasnejšie vykresliť skutkové okolnosti a prípadne viesť k začatiu disciplinárneho konania proti vedúcemu oddelenia. V tomto zmysle mu táto žaloba môže byť na prospech. Žalobca má preto záujem na konaní proti prvému napadnutému rozhodnutiu.

82 Na rozdiel od toho, čo ECDC tvrdilo na pojednávaní, skutočnosť, že žalobca formálne nepožiadal riaditeľku v prvej žiadosti o pomoc o začatie disciplinárneho konania proti vedúcemu oddelenia, nemôže spochybniť jeho záujem na konaní. Ako je totiž pripomenuté v bode 64 vyššie, na to, aby bol orgán, ktorému bola predložená žiadosť o pomoc, povinný preukázať sporné skutočnosti a vyvodiť z toho vhodné dôsledky, vrátane začatia disciplinárneho konania proti obvinenej osobe, stačí, aby úradník alebo zamestnanec, ktorý svoju inštitúciu žiada o ochranu, predložil vo svojej žiadosti o pomoc neúplný dôkaz o existencii útokov, o ktorých tvrdí, že boli proti nemu namierené.

83 Zo všetkých predchádzajúcich úvah vyplýva, že námietku neprípustnosti, ktorú vznieslo ECDC, treba zamietnuť.

c) O veci samej

84 Všeobecný súd považuje za vhodné pred preskúmaním prvého a druhého žalobného dôvodu najprv preskúmať tretí žalobný dôvod.

1) O treťom žalobnom dôvode založenom v podstate na porušení článkov 24 a 86 služobného poriadku

85 Tretí žalobný dôvod je uvedený v žalobe pod názvom „Zjavne nesprávne posúdenie a zjavne nesprávne posúdenie skutkového stavu – porušenie článku 86 služobného poriadku“. Ako žalobca uviedol na pojednávaní v odpovedi na otázku Všeobecného súdu, tento žalobný dôvod je v podstate založený na porušení článkov 24 a 86 služobného poriadku. Hoci totiž žalobca vo svojich písomných podaniach formálne odkazuje len na článok 86 služobného poriadku, porušenie článku 24 služobného poriadku vyplýva z tvrdení uvedených na podporu tohto žalobného dôvodu, podľa ktorých odpoveď ECDC na jeho prvú žiadosť o pomoc v podstate nie je uspokojivá z dvoch dôvodov.

86 Na jednej strane riaditeľka úradne nekvalifikovala „v riadnej a náležitej forme“ nahlásené prejavy psychického obťažovania, a v rozpore s článkom 24 služobného poriadku ani neinformovala žalobcu o podmienkach, za ktorých vedúci oddelenia odstúpil z funkcie a za ktorých mal pracovať počas výpovednej doby.

87 Na druhej strane prijatie odstúpenia vedúceho oddelenia z funkcie bez začatia disciplinárneho konania údajne nie je v súlade s článkami 24 a 86 služobného poriadku.

88 Treba poznamenať, že ECDC mohla z písomností žalobcu vyvodiť, že žalobca tretí žalobný dôvod uvedený na podporu návrhu na zrušenie prvého napadnutého rozhodnutia založil implicitne, ale pritom jednoznačne, najmä na ustanoveniach článku 24 služobného poriadku. Z písomností ECDC totiž vyplýva, že tvrdenia uvedené vo vyjadrení k žalobe majú za cieľ vyvrátiť výhradu založenú na nedostatočnom označení skutkov, ktoré viedli k prvej žiadosti o pomoc, za psychické obťažovanie, a to v rozpore s uvedeným článkom 24, a nielen spochybniť žiadosť žalobcu založenú na článku 86 služobného poriadku smerujúcu k tomu, aby bolo začaté disciplinárne konanie. Z toho vyplýva, že je potrebné zamietnuť námietku neprípustnosti týkajúcu sa tretieho žalobného dôvodu, ktorú na pojednávaní uviedlo ECDC a ktorá je založená na tom, že tento žalobný dôvod bol na článku 24 služobného poriadku založený oneskorene.

i) O porušení článku 24 služobného poriadku z dôvodu nekvalifikovania skutkového stavu „v riadnej a náležitej forme“ ako psychické obťažovanie a chýbajúceho opisu opatrení prijatých voči vedúcemu oddelenia

89 Žalobca uvádza, že prvé napadnuté rozhodnutie vychádza z vyšetrovacej správy, ktorej obsah mu nebol sprístupnený, aby sa v ňom dospelo k záveru o existencii „prvkov“ psychického obťažovania. ECDC tým výslovne nepotvrdilo, že správanie vedúceho oddelenia predstavovalo psychické obťažovanie v zmysle článku 12a ods. 3 služobného poriadku. Vzhľadom na vyšetrovaciu správu a svedecké výpovede žalobcu a ostatných zamestnancov ECDC malo byť toto správanie „v riadnej a náležitej forme“ kvalifikované ako obťažovanie. V odpovedi na prvú žiadosť o pomoc malo ECDC zaujať jasné stanovisko k existencii alebo neexistencii psychického obťažovania.

90 Okrem toho opatrenia, ktoré ECDC prijalo voči vedúcemu oddelenia, nepredstavujú dostatočnú odpoveď na prvú žiadosť žalobcu o pomoc. V tejto súvislosti žalobca tvrdí, že v čase podania žaloby nikto s určitosťou nepoznal pracovné postavenie vedúceho oddelenia v rámci ECDC, ani jeho pracovné miesto, a konkrétnejšie ani podmienky, za ktorých odstúpil z funkcie. Za týchto okolností mohol poškodzovať dobré meno žalobcu počas výpovednej doby, ako to žalobca uviedol vo svojej druhej žiadosti o pomoc.

91 ECDC odpovedá, že prvé napadnuté rozhodnutie nebagatelizuje správanie vedúceho oddelenia. ECDC nikdy nezastávalo názor, že uvádzané skutočnosti nepredstavujú „úplné“ obťažovanie v zmysle článku 12a služobného poriadku. Okrem toho nedošlo k zabezpečeniu beztrestnosti, keďže ECDC úplne vyhovelo prvej žiadosti žalobcu o pomoc.

92 V odpovedi na otázku položenú Všeobecným súdom na pojednávaní ECDC vysvetlilo, že osoby, ktorých sa spisy týkali, na ktorých činnosť vedúci oddelenia dohliadal, boli informované o jeho odstúpení z funkcie a o skutočnosti, že po výpovednej dobe opustí ECDC. Riadiacemu výboru ECDC, ktorý sa skladá zo zástupcov všetkých členských štátov, bol tiež zaslaný list, ktorým mu bolo dané na vedomie, že bolo konštatované psychické obťažovanie, a okolnosti, za ktorých vedúci oddelenia odstúpil z funkcie. Členovia tohto výboru boli teda informovaní o presných okolnostiach, ktoré viedli k odstúpeniu vedúceho oddelenia z funkcie.

93 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že cieľom administratívneho vyšetrovania je zistiť skutkové okolnosti a na základe toho prijať primerané opatrenie s plnou znalosťou veci, a to vo vzťahu k prípadu, ktorý je predmetom vyšetrovania, a vo všeobecnosti dodržiavať zásadu riadnej správy vecí verejných, aby sa zabránilo opakovaniu takejto situácie (pozri rozsudok z 13. júla 2018, Curto/Parlament, T-275/17, EU:T:2018:479, bod 59 a citovanú judikatúru).

94 V prípade, že MO alebo OOUPZ sa v odpovedi na žiadosť o pomoc domnieva, že ide o dostatočný neúplný dôkaz, z dôvodu ktorého je nevyhnutné začať administratívne vyšetrovanie, treba toto vyšetrovanie nevyhnutne viesť až do konca, aby administratíva, oboznámená so závermi správy vypracovanej na konci tohto vyšetrovania, mohla zaujať konečné stanovisko v tejto súvislosti, čo jej umožní buď žiadosť o pomoc odložiť, alebo, pokiaľ sú uplatňované skutočnosti preukázané a spadajú do pôsobnosti článku 12a služobného poriadku, predovšetkým začať disciplinárne konanie s cieľom prípadne prijať disciplinárne sankcie voči údajnému obťažovateľovi (pozri v tomto zmysle rozsudok z 24. apríla 2017, HF/Parlament, T-570/16, EU:T:2017:283, body 56 a 57 a citovanú judikatúru).

95 Preukázanie skutočností inštitúciou na záver vyšetrovania je nevyhnutné pre osobu, ktorá sa považuje za obeť obťažovania. Ak sa preukáže situácia obťažovania, škodí osobnosti, dôstojnosti a fyzickej alebo psychickej integrite obťažovanej osoby. Ako bolo pripomenuté v bode 66 vyššie, uznanie existencie psychického obťažovania v nadväznosti na administratívne vyšetrovanie samo osebe môže mať priaznivý účinok v terapeutickom procese uzdravovania obete. Okrem toho ju môže použiť na účely prípadnej vnútroštátnej žaloby. Z toho vyplýva, že administratívne vyšetrovanie musí viesť MO alebo OOUPZ k zaujatiu konečného stanoviska k existencii alebo neexistencii obťažovania v zmysle článku 12a služobného poriadku.

96 V prejednávanej veci riaditeľka informovala žalobcu o závere vyšetrovateľa, podľa ktorého jeho sťažnosti bolo možné vyhovieť, avšak bez toho, aby mu napriek jeho opakovaným žiadostiam poskytla vyšetrovaciu správu. Okrem toho na rozdiel od toho, čo tvrdí ECDC, sú tvrdenia riaditeľky uvedené v prvom napadnutom rozhodnutí veľmi všeobecné a nejednoznačné. Po tom, čo pripomenula záver vyšetrovateľa, totiž na základe vyšetrovacej správy konštatovala existenciu „prvkov obťažovania“, pričom spresnila, že „[uvedená] správa obsahuje niekoľko faktických chýb“. Dodala, že „spôsob, akým [vedúci oddelenia] riešil [určité] ťažkosti a jeho spôsob riadenia, spôsob[ili] zamestnancom zbytočný stres a úzkosť“, „hoci si uvedomujem… skutočnosť, že… vo svojej úlohe musel konať vo veciach týkajúcich sa istých problémov“. V odpovedi na sťažnosť riaditeľka uznala „závažnosť“ správania vedúceho oddelenia, ale bez ďalších spresnení.

97 Opis skutkového stavu formulovaný v tomto znení v nadväznosti na vyšetrovanie uskutočnené na základe žiadosti o pomoc podanej podľa článku 24 služobného poriadku nespĺňal povinnosti uložené týmto ustanovením, ktoré sú pripomenuté v bodoch 64 až 66 a 94 vyššie. Vo svojej odpovedi na prvú žiadosť o pomoc totiž riaditeľka dostatočne nepreukázala skutkový stav a neprijala konečné stanovisko, ktoré by bolo jednoznačné, pokiaľ ide o existenciu alebo neexistenciu psychického obťažovania. Predovšetkým uznanie existencie „prvkov“ obťažovania spolu s úvahami, ktoré zrejme spochybňujú analýzu vyšetrovacej správy, podľa ktorej bolo možné vyhovieť prvej žiadosti o pomoc, nie je dostatočne jasné.

98 ECDC okrem toho neinformovalo žalobcu presne o krokoch, ktoré mali nasledovať po vypracovaní vyšetrovacej správy, najmä pokiaľ ide o „vhodné opatrenia“, ktoré boli plánované pred odstúpením vedúceho oddelenia z funkcie, a podmienky prijatia tohto odstúpenia z funkcie,

hoci mu tieto informácie mali byť poskytnuté, keďže patria do rámca vybavovania žiadosti o pomoc (pozri v tomto zmysle a analogicky rozsudok z 3. októbra 2019, DQ a i./Parlament, T-730/18, EU:T:2019:725, bod 108).

99 Až po odpovedi ECDC na opatrenie na zabezpečenie priebehu konania prijaté Všeobecným súdom bol totiž žalobca informovaný o tom, že zamýšľaným opatrením bolo vypovedanie zmluvy vedúceho oddelenia na základe článku 47 písm. c) bodu i) PZOZ. Neposkytnutie tejto informácie a jediná zmienka o dobrovoľnom odstúpení vedúceho oddelenia z funkcie mohli u žalobcu a všetkých zamestnancov ECDC vyvolať domnienku, že vedúci oddelenia požíval určitú beztrestnosť.

100 V súlade s judikatúrou pripomenutou v bode 64 vyššie však v prípade udalosti, ktorá je nezlučiteľná s riadnym a nerušeným výkonom služby z povinnosti poskytnúť pomoc, vyplýva zásah so všetkou potrebnou razantnosťou. Účelom povinnosti poskytnúť pomoc podľa článku 24 služobného poriadku je totiž ochrana úradníkov a ostatných zamestnancov v aktívnom služobnom pomere v súčasnosti a v budúcnosti, aby mohli vykonávať svoje povinnosti podľa svojich najlepších schopností vo všeobecnom záujme služby (rozsudok z 13. júla 2018, Curto/Parlament, T-275/17, EU:T:2018:479, bod 57). V tejto súvislosti treba uviesť, že administratívne vyšetrovanie začaté na základe žiadosti o pomoc z dôvodu obťažovania umožňuje, aby po jeho ukončení boli obnovené také pracovné podmienky, ktoré sú v súlade so záujmom služby (pozri v tomto zmysle rozsudok z 3. októbra 2019, DQ/Parlament, T-730/18, EU:T:2019:725, bod 84). Zároveň zodpovedá cieľu všeobecného záujmu, a to identifikácii praktík prípadného obťažovania, ktoré narušujú ľudskú dôstojnosť (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 4. apríla 2019, OZ/EIB, C-558/17 P, EU:C:2019:289, bod 66).

101 Hoci táto povinnosť vyplýva z článku 24 služobného poriadku, v prejednávanej veci ECDC opomenulo v prvom napadnutom rozhodnutí informovať žalobcu o podmienkach, za ktorých bolo prijaté odstúpenie vedúceho oddelenia z funkcie. Riaditeľka konkrétne nevysvetlila, že po prečítaní vyšetrovacej správy mala v úmysle vypovedať jeho zmluvu a že súhlasila s odstúpením z funkcie v záujme služby, pričom sa s ním dohodla na konkrétnych podmienkach plynutia výpovednej doby, ktorých cieľom bolo obnoviť nerušený výkon služby. Zo spresnení, ktoré poskytlo ECDC na pojednávaní, vyplýva, že tieto informácie boli oznámené členom riadiaceho výboru, ale nie žalobcovi, ani iným osobám pracujúcim s vedúcim oddelenia, zatiaľ čo transparentnosť v tejto veci mohla žalobcu v nadväznosti na jeho prvú žiadosť o pomoc uistiť, obnoviť nerušené pracovné podmienky a prispieť tak k riadnemu fungovaniu služby.

102 Keďže skutkové okolnosti neboli dostatočne kvalifikované a opatrenia prijaté voči vedúcemu oddelenia neboli dostatočne opísané, vyplýva z toho, že výhrady žalobcu, ktoré sa v podstate týkajú porušenia článku 24 služobného poriadku, treba prijať.

ii) O porušení článkov 24 a 86 služobného poriadku z dôvodu prijatia odstúpenia vedúceho oddelenia z funkcie a nezačatia disciplinárneho konania

103 Žalobca tvrdí, že odstúpenie vedúceho oddelenia z funkcie nebolo platným dôvodom, ktorý by odôvodňoval neprijatie akéhokoľvek ďalšieho opatrenia v súvislosti so závermi vyšetrovania, a najmä skutočnosť, že nebolo začaté disciplinárne konanie podľa článku 86 služobného poriadku pri dodržaní vnútorných vykonávacích pravidiel ECDC. Rozhodnutie o dobrovoľnom odchode zo služby sa však veľmi líši od ukončenia pracovnej zmluvy z disciplinárnych dôvodov, prípadne bez výpovednej lehoty, a so znížením práv na dôchodok. Riaditeľka v prvom napadnutom rozhodnutí uznala, že plánovala „vhodné opatrenia“, čo potvrdzuje, že situácia si zaslúžila primerané sankcie,

pričom v tejto súvislosti nemala priestor na voľnú úvahu. Na pojednávaní žalobca dodal, že prijaté opatrenia nezabezpečili nerušený výkon služby, čo bolo preukázané žiadosťou o pomoc, ktorú vedúci oddelenia podal 29. mája 2018 a v ktorej tvrdil, že ho žalobca zdiskreditoval.

104 ECDC odpovedá, že cieľom pomoci nie je ukladať sankcie, ale zistiť skutkový stav a predchádzať iným ťažkostiam, a že tento cieľ bol v prejednávanej veci dosiahnutý. Okrem toho zo znenia článku 3 ods. 1 písm. b) prílohy IX služobného poriadku nevyplýva, že by pre ECDC existovala akákoľvek právna povinnosť začať disciplinárne konanie v situácii, keď vedúci oddelenia medzičasom podal výpoveď.

105 Treba konštatovať, podobne ako ECDC, že ani článok 86 služobného poriadku, ani článok 3 prílohy IX služobného poriadku nevyžadujú začatie disciplinárneho konania v prípade konštatovania, že úradník alebo zamestnanec si nesplnil svoje povinnosti.

106 Okrem toho vnútorné vykonávacie pravidlo ECDC č. 33 o predchádzaní sexuálnemu a psychickému obťažovaniu a vnútorné vykonávacie pravidlo ECDC č. 29 týkajúce sa vedenia administratívnych vyšetrovaní a disciplinárnych konaní tiež neukladá povinnosť začať disciplinárne konanie. Je pravda, ako tvrdí žalobca, že bod 3 interného vykonávacieho pravidla ECDC č. 33 pripomína všeobecnú zásadu, podľa ktorej „akékoľvek správanie, o ktorom je preukázané, že ide o psychické alebo sexuálne obťažovanie [ECDC] považuje za neprípustné, a bude potrestané“. Bod 7.3 toho istého interného vykonávacieho pravidla, ktorý osobitne upravuje formálny postup uplatniteľný v prípade údajných skutočností spočívajúcich v obťažovaní, však spresňuje, že „ak je v správe [o vyšetrovaní] navrhnuté začatie disciplinárneho konania, [MO] môže po vypočutí [dotknutej osoby alebo dotknutých osôb] rozhodnúť o začatí disciplinárneho konania a uplatniť z toho vyplývajúce sankcie v závislosti od toho, či sa potvrdí spáchanie disciplinárneho priestupku“.

107 Podľa judikatúry platí, že pokiaľ ide o opatrenia, ktoré treba prijať v situácii, ktorá patrí do pôsobnosti článku 24 služobného poriadku úradníkov, administratíva má pri výbere opatrení a spôsobov uplatnenia tohto ustanovenia širokú mieru voľnej úvahy, ktorá podlieha preskúmaniu súdom Únie (pozri rozsudok z 13. júla 2018, SQ/EIB, T-377/17, EU:T:2018:478, bod 135).

108 V prípade disciplinárneho priestupku, ktorý by mohol odôvodniť prepustenie dočasného zamestnanca, vzhľadom na túto širokú mieru voľnej úvahy nič nezaväzuje OOUPZ začať voči tomuto zamestnancovi disciplinárne konanie namiesto toho, aby využil možnosť jednostranného vypovedania zmluvy podľa článku 47 písm. c) PZOZ. Ako stanovuje článok 49 ods. 1 PZOZ, OOUPZ je povinný začať disciplinárne konanie upravené v prílohe IX služobného poriadku, ktoré sa analogicky uplatňuje na dočasných zamestnancov, iba v prípade vážneho previnenia, za predpokladu, že zamýšľa prepustiť dočasného zamestnanca bez výpovednej lehoty (pozri v tomto zmysle rozsudok z 23. októbra 2013, Gomes Moreira/ECDC, F-80/11, EU:F:2013:159, bod 49 a citovanú judikatúru).

109 Ako vyplýva z prvého napadnutého rozhodnutia, riaditeľka oznámila vedúcemu oddelenia konečnú verziu vyšetrovacej správy v priebehu apríla 2018, po návrate z jeho práceneschopnosti, a vyzvala ho, aby k tejto správe predložil svoje pripomienky. ECDC v rámci konania pred Všeobecným súdom spresnilo, že v súlade s právom vedúceho oddelenia byť vypočutý mu riaditeľka 15. mája 2018 na stretnutí oznámila, že má v úmysle vypovedať jeho zmluvu na základe článku 47 písm. c) bodu i) PZOZ. Po tomto stretnutí vedúci oddelenia okamžite predložil svoje odstúpenie z funkcie. Ako vyplýva z rozhodnutia o zamietnutí sťažnosti, riaditeľka 16. mája 2018 v záujme služby prijala toto odstúpenie z funkcie.

110 List zo 16. mája 2018, ktorý obsahuje prijatie odstúpenia vedúceho oddelenia z funkcie, ktorý ECDC predložilo na žiadosť Všeobecného súdu, potvrdzuje okolnosti, za ktorých bolo toto odstúpenie z funkcie prijaté. Z tohto listu vyplýva, že v súvislosti s „uvedenými závažnými tvrdeniami“ sa ECDC domnievalo, že už nemôže spolupracovať s vedúcim oddelenia. Za týchto podmienok bolo zámerom riaditeľky, o ktorom bol vedúci oddelenia informovaný deň predtým, vypovedať jeho zmluvu na základe článku 47 písm. c) bodu i) PZOZ. Riaditeľka však v podstate konštatovala, že vedúci oddelenia podal svoju výpoveď okamžite po stretnutí 15. mája 2018, čo v praxi znamená, že jeho posledný deň výkonu práce z dôvodu tohto odstúpenia z funkcie mal nastať pri dodržaní výpovednej doby pred skutočným dňom odchodu, ktorý by bol stanovený pre prípad vypovedania jeho pracovnej zmluvy. Výpoveď vedúceho oddelenia bola teda v záujme služby prijatá. V uvedenom liste boli tiež uvedené podmienky, za ktorých mal vedúci oddelenia vykonávať svoju prácu počas výpovednej doby, s ktorými súhlasil, teda že bude zo svojho bydliska pracovať na úlohách pridelených riaditeľkou. Komisia napokon vedúcemu oddelenia pripomenula, že počas výpovednej doby musí dodržiavať povinnosti stanovené v článku 11 služobného poriadku.

111 Z vyššie uvedených skutočností vyplýva, že dobrovoľné odstúpenie vedúceho oddelenia z funkcie je dôsledkom opatrení, ktoré podniklo ECDC v nadväznosti na administratívne vyšetrovanie začaté v odpovedi na prvú žiadosť o pomoc. To potvrdzuje aj list z 15. mája 2018, ktorým vedúci oddelenia odstúpil z funkcie, v ktorom neodôvodňuje svoje rozhodnutie osobnými dôvodmi, ale odkazuje na „záujem služby“. Treba tiež uviesť, že zo svojho pracovného miesta platovej triedy AD 12 odstúpil mesiac a pol predtým, ako dosiahol vek odchodu do dôchodku, a niekoľko rokov pred dosiahnutím zákonného dôchodkového veku v máji 2021, takže jeho odstúpenie z funkcie viedlo k zníženiu jeho práv na dôchodok. Okrem toho, keďže počas výpovednej doby pracoval v nadväznosti na rozhodnutie prijaté v tomto zmysle priamo s riaditeľkou, vedúci oddelenia prišiel o príspevok za riadenie, ktorý poberal ako vedúci oddelenia. V dôsledku toho malo pre neho toto odstúpenie z funkcie určité nepriaznivé finančné účinky. Osobitné podmienky, za ktorých vykonával prácu počas tohto obdobia, napokon umožnili vyhnúť sa tomu, aby s ním žalobca mal pracovné kontakty.

112 Je pravda, že riaditeľka sa mohla rozhodnúť vypovedať zmluvu vedúceho oddelenia namiesto toho, aby prijala jeho odstúpenie z funkcie. Táto možnosť by však posunula skutočné ukončenie činnosti vedúceho oddelenia na neskorší dátum, keďže by v tomto prípade bolo potrebné riadne odôvodnené rozhodnutie (pozri v tomto zmysle rozsudok z 11. septembra 2013, L/Parlament, T-317/10 P, EU:T:2013:413, bod 60 a citovanú judikatúru). Takéto rozhodnutie o výpovedi navyše vedúci oddelenia mohol spochybniť.

113 Riaditeľka mohla voči vedúcemu oddelenia začať aj disciplinárne konanie. Ako však zdôrazňuje ECDC, takéto konanie trvá určitý čas. Okrem toho skutočnosti uvádzané žalobcom nemuseli nevyhnutne viesť k prepusteniu vedúceho oddelenia z disciplinárnych dôvodov, ktoré je najvážnejšou sankciou. Žalobca navyše neberie do úvahy skutočnosť, že odstúpenie z funkcie bolo spojené s opatreniami, ktorých cieľom bolo zabrániť tomu, aby s ním mal vedúci oddelenia hierarchický vzťah, a zabezpečiť počas výpovednej doby nerušený výkon služby. Vedúci oddelenia totiž súhlasil s tým, že bude počas tohto obdobia pracovať z domu, pričom plnil úlohy, ktoré mu priamo zverila riaditeľka. Navyše na rozdiel od toho, čo tvrdí žalobca, skutočnosť, že sám vedúci oddelenia podal dva týždne po prijatí prvého napadnutého rozhodnutia žiadosť o pomoc, nepreukazuje, že namiesto prijatia jeho odstúpenia z funkcie zo strany riaditeľky bolo potrebné začať disciplinárne konanie. Vedúci oddelenia by totiž mohol predložiť túto žiadosť aj za predpokladu, že by toto konanie bolo začaté.

114 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy nie je existencia zjavne nesprávneho posúdenia zo strany riaditeľky preukázaná, pokiaľ ide o skutočnosť, že prijala odstúpenie vedúceho oddelenia z funkcie namiesto vypovedania jeho zmluvy alebo začatia disciplinárneho konania proti nemu. Prvé napadnuté rozhodnutie teda v tejto súvislosti neporušuje články 24 a 86 služobného poriadku.

115 Naopak, ako je uvedené v bodoch 97 a 98 vyššie, prvé napadnuté rozhodnutie porušuje článok 24 služobného poriadku v rozsahu, v akom ECDC v nadväznosti na vyšetrovaciu správu nedostatočne preukázalo skutkový stav, neprijalo na tomto základe dostatočne jednoznačné a konečné stanovisko, pokiaľ ide o existenciu alebo neexistenciu psychického obťažovania v zmysle článku 12a ods. 3 služobného poriadku, a dostatočne neinformovalo žalobcu o ďalšom postupe v nadväznosti na jeho prvú žiadosť, najmä ho neoboznámilo s počiatočným úmyslom riaditeľky vypovedať zmluvu vedúceho oddelenia predtým, než tento predložil svoje odstúpenie z funkcie, a s podmienkami, za ktorých bolo toto odstúpenie z funkcie prijaté, vrátane podmienok výpovednej doby.

116 Vzhľadom na vyššie uvedené treba čiastočne vyhovieť tretiemu žalobnému dôvodu na podporu návrhu na zrušenie prvého napadnutého rozhodnutia, doplneného rozhodnutím o zamietnutí sťažnosti, z dôvodu porušenia článku 24 služobného poriadku, pokiaľ ide o aspekty uvedené v bodoch 102 a 115 vyššie.

2) O prvom žalobnom dôvode založenom na porušení práva byť vypočutý

117 Žalobca tvrdí, že vyšetrovateľ ho vypočul, ale že v rozpore s článkom 41 ods. 2 písm. a) Charty základných práv, ako ho vykladá judikatúra, nebol vypočutý pred prijatím prvého napadnutého rozhodnutia. Žalobca uvádza, že svoje pripomienky nemohol predložiť ani k zisteniam obsiahnutým vo vyšetrovacej správe, ku ktorej nemal prístup pred prijatím napadnutého rozhodnutia, ani k ostatným skutočnostiam, ktoré vzala riaditeľka do úvahy. Žalobca spresňuje, že prvé napadnuté rozhodnutie mu spôsobuje ujmu a že pred jeho prijatím nebol informovaný o jeho obsahu ani o povahe záujmu služby, ktorý by odôvodňoval, aby ECDC namiesto začatia disciplinárneho konania prijalo odstúpenie vedúceho oddelenia z funkcie.

118 ECDC odpovedá, že osoba dotknutá vyšetrovaním a žalobca nepožívajú rovnaké práva pri vedení vyšetrovania, čo odôvodňuje, že nemal prístup k správe z vyšetrovania. Dňa 12. septembra 2018 mu však pri rešpektovaní súkromia a bezúhonnosti osôb uvedených v tejto správe bola poskytnutá možnosť čiastočného nahliadnutia do vyšetrovacej správy, ako to potvrdil ombudsman vo svojom rozhodnutí zo 6. júna 2019. Okrem toho bol žalobca dvakrát vypočutý vyšetrovateľom. Okrem toho sa podľa ECDC právo byť vypočutý stanovené v článku 41 ods. 2 písm. a) Charty základných práv zaručuje vtedy, keď sa individuálne opatrenie nepriaznivo dotýka osoby, čo nie je prípad prejednávanej veci. ECDC dodáva, že ak by bol žalobca vypočutý, výsledok by bol podobný, keďže ECDC vyhovelo jeho prvej žiadosti o pomoc.

119 V odpovedi na toto posledné uvedené tvrdenie žalobca vo svojej replike opakuje svoje tvrdenie, že prvé napadnuté rozhodnutie nevyhovelo jeho prvej žiadosti o pomoc.

120 Treba pripomenúť, že osoba, ktorá na základe článkov 12a a 24 služobného poriadku podala žiadosť o pomoc z dôvodu, že bola údajne psychicky obťažovaná, sa môže na základe zásady riadnej správy vecí verejných dovolávať práva byť vypočutá v súvislosti so skutočnosťami, ktoré sa jej týkajú (pozri rozsudok zo 4. júna 2020, ESVČ/De Loecker, C-187/19 P, EU:C:2020:444, bod 66 a citovanú judikatúru).

121 Článok 41 ods. 2 písm. a) Charty základných práv totiž stanovuje, že právo na riadnu správu vecí verejných zahŕňa najmä právo každého na vypočutie pred prijatím akéhokoľvek individuálneho opatrenia, ktoré by sa ho mohlo nepriaznivo dotýkať.

122 Právo byť vypočutý zaručuje každému možnosť účelne a efektívne oznámiť svoj názor v priebehu správneho konania, a to skôr, ako bude prijaté akékoľvek rozhodnutie, ktoré môže nepriaznivo ovplyvniť jeho záujmy (pozri rozsudok zo 4. júna 2020, ESVČ/De Loecker, C-187/19 P, EU:C:2020:444, bod 68 a citovanú judikatúru).

123 Právo byť vypočutý sleduje dvojaký cieľ. Na jednej strane slúži na čo najpresnejšie a najsprávnejšie preverenie veci a zistenie skutkového stavu a na druhej strane umožňuje zabezpečiť účinnú ochranu dotknutej osoby. Toto právo má predovšetkým zabezpečiť, aby každé rozhodnutie spôsobujúce ujmu bolo prijaté s plnou znalosťou veci a jeho cieľom je predovšetkým umožniť príslušnému orgánu opraviť chybu alebo umožniť dotknutej osobe uviesť také skutočnosti týkajúce sa jej osobného stavu, ktoré môžu ovplyvniť prijatie alebo neprijatie rozhodnutia alebo jeho obsah (pozri rozsudok zo 4. júna 2020, ESVČ/De Loecker, C-187/19 P, EU:C:2020:444, bod 69 a citovanú judikatúru).

124 Úloha osoby, ktorá podala žiadosť o pomoc vo veci údajného obťažovania, spočíva hlavne v jej spolupráci v rámci riadneho priebehu administratívneho vyšetrovania na účely zistenia skutkového stavu (pozri rozsudok z 13. decembra 2018, CH/Parlament, T-83/18, EU:T:2018:935, bod 71 a citovanú judikatúru).

125 Ak administratíva v reakcii na žiadosť o pomoc rozhodne, že skutočnosti uvádzané na podporu tejto žiadosti nie sú odôvodnené, a preto uvádzané správanie nepredstavuje psychické obťažovanie v zmysle článku 12a služobného poriadku, takéto rozhodnutie spôsobuje osobe, ktorá podala žiadosť o pomoc, ujmu, a v zmysle článku 41 ods. 2 písm. a) Charty základných práv sa jej nepriaznivo dotýka (pozri rozsudok z 13. decembra 2018, CH/Parlament, T-83/18, EU:T:2018:935, bod 78 a citovanú judikatúru).

126 V prípade zamietnutia žiadosti o pomoc, ak sa OOUPZ rozhodol získať stanovisko vyšetrovateľa, ktorému zveril úlohu viesť administratívne vyšetrovania, a ak v rozhodnutí o žiadosti o pomoc zohľadní stanovisko, ktoré vyhlásil tento vyšetrovateľ, uvedené poradné stanovisko, ktoré môže byť vypracované vo forme, ktorá nemá dôvernú povahu, rešpektujúc anonymitu poskytnutú svedkom, musí byť v zásade oznámené osobe, ktorá podala žiadosť o pomoc pri uplatnení jej práva byť vypočutý, a to aj vtedy, keď interné pravidlá nestanovujú takéto poskytnutie (pozri v tomto zmysle rozsudok z 13. decembra 2018, CH/Parlament, T-83/18, EU:T:2018:935, bod 85).

127 Napokon treba pripomenúť, že na to, aby porušenie práva byť vypočutý mohlo viesť k zrušeniu rozhodnutia, je ešte nevyhnutné preskúmať, či by bez tejto vady konanie mohlo dospieť k inému výsledku. Posúdenie tejto otázky sa musí uskutočniť v závislosti od skutkových a právnych okolností, ktoré sú špecifické pre prejednávanú vec (pozri v tomto zmysle rozsudok z 18. júna 2020, Komisia/RQ, C-831/18 P, EU:C:2020:481, body 105 a 107 a citovanú judikatúru).

128 V prejednávanej veci prvé napadnuté rozhodnutie neukončilo správne konanie začaté riaditeľkou 28. septembra 2017 z dôvodu neexistencie psychického obťažovania v zmysle článku 12a ods. 3 služobného poriadku voči žalobcovi. Riaditeľka totiž uznala existenciu „prvkov“ obťažovania zo strany vedúceho oddelenia. Prvé napadnuté rozhodnutie teda nie je rozhodnutím o zamietnutí žiadosti o pomoc, ktoré by bolo podobné tým, ktoré boli preskúmané v judikatúre citovanej v bodoch 125 a 126 vyššie.

129 Toto rozhodnutie však napriek tomu predstavuje akt, ktorý sa nepriaznivo dotýka žalobcu v zmysle článku 41 ods. 2 písm. a) Charty základných práv.

130 Prvé napadnuté rozhodnutie sa totiž úplne nezhoduje so závermi vyšetrovacej správy týkajúcimi sa prvej žiadosti žalobcu o pomoc. Na jednej strane riaditeľka konštatuje existenciu „určitých faktických chýb“ v uvedenej správe. Na druhej strane, hoci vyšetrovateľ dospel k záveru, že žiadosť žalobcu o pomoc je dôvodná, riaditeľka dospela len k záveru o existencii „prvkov“ obťažovania. Na pojednávaní ECDC spresnil, že doplnenie výrazu „prvky“ možno vysvetliť existenciou týchto faktických chýb, ktoré síce nemali veľký význam, ale bolo tiež nutné zohľadniť ich. Ako však bolo uvedené v bodoch 96 a 97 vyššie, kvalifikácia oznámených skutočností v tomto znení nespĺňa povinnosti stanovené v článku 24 služobného poriadku.

131 Riaditeľka porušila právo žalobcu byť vypočutý, keďže žalobca nemal pred prijatím prvého napadnutého rozhodnutia možnosť zaujať stanovisko k „faktickým chybám“, ktoré údajne obsahovala vyšetrovacie správa, ani k všetkým ostatným dôkazom, ktoré viedli riaditeľku k tomu, že sa úplne nepriklonila k záverom uvedenej správy.

132 V prípade neexistencie tejto vady by však konanie mohlo viesť k inému výsledku. Konkrétne žalobca mohol presvedčiť riaditeľku o tom, že bolo možné iné posúdenie skutkových okolností, takže mohla plne uznať jeho postavenie obete, ako to uznal vyšetrovateľ.

133 Naopak, na rozdiel od toho, čo tvrdí žalobca, riaditeľka nemala povinnosť vypočuť jeho pripomienky k dôvodom súvisiacim so záujmom služby, ktoré ju viedli k prijatiu odstúpenia vedúceho oddelenia z funkcie namiesto vypovedania jeho zmluvy alebo začatia disciplinárneho konania. Rozhodnutia prijaté voči vedúcemu oddelenia totiž neboli prijaté voči žalobcovi v zmysle článku 41 ods. 2 písm. a) Charty základných práv.

134 Z vyššie uvedeného vyplýva, že prvému žalobnému dôvodu založenému na porušení práva byť vypočutý treba čiastočne vyhovieť.

3) O druhom žalobnom dôvode založenom na porušení povinnosti odôvodnenia

135 Žalobca tvrdí, že neposkytnutie vyšetrovacej správy v jej úplnom znení alebo v jej verzii vypracovanej vo forme, ktorá nemá dôvernú povahu, predstavuje porušenie povinnosti odôvodnenia prvého napadnutého rozhodnutia v rozsahu, v akom sa toto rozhodnutie zakladá na tejto správe. Žalobca vyhlasuje, že nevie, ktoré osoby boli vypočuté vyšetrovateľom, a o faktických chybách vo vyšetrovacej správe, ktoré boli spomenuté v prvom napadnutom rozhodnutí. Konštatovanie uvedené v tomto rozhodnutí, podľa ktorého „metóda riadenia vedúceho oddelenia spôsobila zbytočné napätie a úzkosť zamestnancom“, nespĺňa povinnosť odôvodnenia. Uvedené rozhodnutie tiež neumožňuje pochopiť dôvody, ktoré viedli ECDC k tomu, že akceptovalo odstúpenie vedúceho oddelenia so zachovaním všetkých jeho finančných práv počas a po uplynutí desaťmesačnej výpovednej doby namiesto toho, aby ho odmietlo a začalo voči nemu disciplinárne konanie.

136 ECDC zdôrazňuje, že článok 25 druhý odsek služobného poriadku ukladá iba povinnosť odôvodniť rozhodnutia, ktoré spôsobujú ujmu, čo v prejednávanej veci neplatí, pretože prvej žiadosti o pomoc sa vyhovelo. V každom prípade bol žalobca napadnutým rozhodnutím riadne informovaný o dôvodoch, ktoré viedli ECDC k jeho prijatiu. Okrem toho, najmä s cieľom chrániť dôvernosť svedkov, nemohla byť vyšetrovacia správa predložená v podobe, v ktorej bola

vypracovaná, a to tým skôr, že predmetom vyšetrovania nebol žalobca. To potvrdil ombudsman vo svojom rozhodnutí zo 6. júna 2019. Žalobca už napokon mal vedomosť o zozname osôb, ktoré boli vypočuté.

137 Ako vyplýva z bodu 76 vyššie, prvé napadnuté rozhodnutie predstavuje akt spôsobujúci ujmu. Musí byť preto z právneho hľadiska dostatočne odôvodnené v súlade s článkom 25 druhým odsekom služobného poriadku, ktorý je len prevzatím všeobecnej povinnosti stanovenej v článku 296 ZFEÚ.

138 Účelom povinnosti odôvodnenia rozhodnutia spôsobujúce úradníkovi ujmu je poskytnúť dotknutej osobe dostatočné údaje na posúdenie, či je rozhodnutie opodstatnené alebo či má vady, pre ktoré bude možné napadnúť jeho zákonnosť, a umožniť súdu Únie, aby napadnuté rozhodnutie preskúmal. Rozsah povinnosti odôvodnenia treba v každom prípade posudzovať nielen vzhľadom na úvahy napadnutého rozhodnutia, ale aj vzhľadom na konkrétne okolnosti, ktoré viedli k jeho prijatiu (pozri rozsudok z 25. októbra 2007, Lo Giudice/Komisia, T-154/05, EU:T:2007:322, body 160 a 161 a citovanú judikatúru).

139 Hoci judikatúra pripúšťa odôvodnenie prostredníctvom odkazu na odôvodnenú správu alebo posudok, je pritom potrebné, aby taká správa alebo posudok boli skutočne doručené dotknutej osobe spolu s aktom spôsobujúcim ujmu (pozri v tomto zmysle rozsudok z 11. júla 2013, Tzirani/Komisia, F-46/11, EU:F:2013:115, bod 152 a citovanú judikatúru).

140 Administratíva môže napraviť nedostatok, ale nie úplnú absenciu odôvodnenia, primeraným odôvodnením poskytnutým v štádiu odpovede na sťažnosť, či dokonca doplňujúcimi spresneniami predloženými v priebehu konania (pozri v tomto zmysle rozsudok z 2. marca 2010, Doktor/Rada, T-248/08 P, EU:T:2010:57, bod 93 a citovanú judikatúru).

141 V konkrétnom kontexte vyšetrovania začatého na základe žiadosti o pomoc podľa článku 24 služobného poriadku, ktorého cieľom je preukázať, či skutočne došlo k obťažovaniu, o ktorom sa zamestnanec domnieva, že bol jeho obeťou, je však potrebné zohľadniť povinnosť inštitúcie odpovedať úradníkovi, ktorý podá takú žiadosť, s rýchlosťou a starostlivosťou potrebnou pri riešení takej vážnej situácie. Preto sa v takom kontexte povinnosť odôvodnenia stanovená v článku 25 druhom odseku služobného poriadku musí vykladať doslovne, takže požiadavkám stanoveným v tomto ustanovení nemôže zodpovedať rozhodnutie, ktoré v tomto kontexte ako také poskytuje len východisko odôvodnenia, čím dotknutú osobu na to, aby jej bolo poskytnuté odôvodnenie rozhodnutia, ktoré jej spôsobuje ujmu, ktoré je v súlade s požiadavkami uvedeného ustanovenia, núti podať sťažnosť (pozri v tomto zmysle rozsudok z 11. júla 2013, Tzirani/Komisia, F-46/11, EU:F:2013:115, body 164 a 165).

142 Toto konštatovanie však nemôže mať vplyv na možnosť inštitúcií uviesť v rozhodnutí o zamietnutí sťažnosti spresnenia týkajúce sa dôvodov uvedených administratívou, ani na možnosť Všeobecného súdu zohľadniť tieto spresnenia pri skúmaní žalobného dôvodu, ktorým sa napáda zákonnosť rozhodnutia (pozri v tomto zmysle rozsudok z 11. júla 2013, Tzirani/Komisia, F-46/11, EU:F:2013:115, bod 167 a citovanú judikatúru).

143 Pokiaľ ide o odôvodnenie prvého napadnutého rozhodnutia, treba uviesť, že toto rozhodnutie sa nezaoberá výslovne žiadnou zo situácií spomenutých žalobcom v jeho prvej žiadosti o pomoc, pričom sa obmedzuje na odkaz na skutkové okolnosti opísané vo vyšetrovacej správe, ku ktorej žalobca v tom čase nemal žiadny prístup, a na „informácie, ktoré mala [riaditeľka] k dispozícii“, bez toho, aby boli uvedené podrobnejšie. Uvedené rozhodnutie tiež poukazuje na existenciu

„faktických chýb“ vo vyšetrovacej správe bez ich opisu a „problémov“ alebo „ťažkostí“, v súvislosti s ktorými vedúci oddelenia „musel konať“, opäť bez toho, aby ich podrobne špecifikovalo. Napokon riaditeľka bez uvedenia spresnenia uvádza, že zvažovala „vhodné opatrenia“, ktoré neboli prijaté z dôvodu odstúpenia vedúceho oddelenia z funkcie. V rozhodnutí o zamietnutí sťažnosti riaditeľka neuviedla žiadne ďalšie odôvodnenie týkajúce sa týchto aspektov.

144 Z toho vyplýva, že prvé napadnuté rozhodnutie, ako bolo doplnené rozhodnutím o zamietnutí sťažnosti, nie je v určitých podstatných aspektoch uvedených v bode 143 vyššie odôvodnené, takže žalobca nemohol napadnúť dôvodnosť týchto aspektov.

145 Za týchto podmienok treba druhému odvolaciemu dôvodu vyhovieť bez toho, aby mohli spresnenia, ktoré mohla ECDC uviesť pred Všeobecným súdom, napraviť tento nedostatok odôvodnenia.

d) Záver k návrhu na zrušenie prvého napadnutého rozhodnutia

146 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba konštatovať, že prvé napadnuté rozhodnutie, doplnené rozhodnutím o zamietnutí sťažnosti, bolo prijaté v rozpore s článkom 24 služobného poriadku, právom žalobcu byť vypočutý a povinnosťou odôvodnenia.

2. O návrhu na zrušenie druhého napadnutého rozhodnutia

147 Druhým napadnutým rozhodnutím ECDC zamietla spornú žiadosť o prístup s cieľom získať vyšetrovaciu správu, ako aj všetky dokumenty, na základe ktorých riaditeľka prijala prvé napadnuté rozhodnutie, vrátane tých, na základe ktorých sa domnievala, že vyšetrovacia správa obsahuje „niekoľko faktických chýb“ (pozri bod 29 vyššie).

148 Vo svojej žiadosti z 30. mája 2018 žalobca uviedol, že vzhľadom na to, že prvé napadnuté rozhodnutie mu spôsobuje ujmu, mal mať prístup k týmto dokumentom v súlade s článkom 41 Charty základných práv, a to tým skôr, že musel 10. apríla 2018 podať druhú žiadosť o pomoc v nadväznosti na konanie vedúceho oddelenia, ku ktorému došlo počas vypracovania vyšetrovacej správy a po jej vypracovaní.

149 V druhom napadnutom rozhodnutí riaditeľka konštatovala, že záujmy žalobcu nemôžu byť dotknuté prvým napadnutým rozhodnutím, keďže prvá žiadosť o pomoc nebola zamietnutá ako nedôvodná. Okrem toho ani druhá žiadosť o pomoc nemohla odôvodniť prístup k vyšetrovacej správe, pretože v súvislosti s touto žiadosťou ešte nebolo prijaté žiadne rozhodnutie. Riaditeľka tiež uviedla, že žalobcovi bolo umožnené, aby v priebehu vyšetrovania predložil svoje stanovisko. Napokon v podstate pripomenula, že podľa judikatúry týkajúcej sa rozsahu práva na obranu nemožno situáciu osoby, ktorá podala žiadosť o pomoc z dôvodu psychického obťažovania, považovať za rovnocennú so situáciou osoby, ktorej sa týka táto žiadosť, a že procesné práva, ktoré treba priznať tejto osobe, sa odlišujú od obmedzenejšieho okruhu práv, ktorými v rámci administratívneho postupu disponuje žiadateľ o pomoc. V tejto súvislosti riaditeľka zdôraznila, že sťažovateľom bolo dokonca odopreté právo na prístup k spisu založené na Charte základných práv v prípadoch, keď príslušný orgán dospel k záveru o neexistencii obťažovania.

150 V rozhodnutí o zamietnutí sťažnosti riaditeľka dodala, že žalobca mohol 12. septembra 2018 nahliadnuť do verzie vyšetrovacej správy, ktorá nemala dôvernú povahu, a že v súlade s článkom 13 nariadenia č. 45/2001 mal prístup k svojim vlastným osobným údajom uvedeným

v tejto správe. Riaditeľka spresnila, že mu k uvedenej správe nebol priznaný úplný prístup z dôvodu ochrany dôvernosti rozhovorov so svedkami a samotným vedúcim oddelenia, citlivej povahy problému a potreby zachovať schopnosť ECDC uskutočňovať vyšetrovania.

151 Žalobca proti druhému napadnutému rozhodnutiu doplnenému rozhodnutím o zamietnutí sťažnosti uvádza jediný žalobný dôvod. Tento žalobný dôvod je založený na porušení článku 41 ods. 2 písm. b) Charty základných práv. Na pojednávaní žalobca vzal späť druhú výhradu, ktorú v žalobe uviedol bez toho, že by ju opodstatnil, ktorá bola založená na porušení článku 13 nariadenia č. 45/2001.

152 Na podporu svojho jediného žalobného dôvodu žalobca uvádza, že na rozdiel od toho, čo bolo uvedené v druhom napadnutom rozhodnutí, predstavuje prvé napadnuté rozhodnutie akt, ktorý mu spôsobuje ujmu, čo ešte viac odôvodňovalo potrebu úplného prístupu k vyšetrovacej správe. Okrem toho výnimky stanovené v článku 41 ods. 2 písm. b) Charty základných práv a v článku 20 nariadenia č. 45/2001 už nemožno uplatniť, keďže vyšetrovanie bolo ukončené. Žalobca ďalej zdôrazňuje, že niektorí svedkovia súhlasili s tým, aby mal prístup k zápisnici z ich výsluchov, takže nebolo možné uplatniť ani výnimku stanovenú v článku 4 ods. 1 písm. b) nariadenia č. 1049/2001. Navyše nebolo preukázané konkrétne a skutočné poškodenie chránených záujmov. Za týchto podmienok nie je podľa názoru žalobcu veľmi obmedzený prístup k vyšetrovacej správe, ktorý mu bol 12. septembra 2018 poskytnutý na mieste, rovnocenný s riadnym prístupom podľa článku 41 Charty základných práv. Napokon žalobca spresňuje, že nesúhlasí so závermi rozhodnutia ombudsmana zo 6. júna 2019, najmä pokiaľ ide o analýzu týkajúcu sa ochrany osobných údajov. Na pojednávaní žalobca dodal, že svedecké výpovede boli anonymizované už vo verzii vyšetrovacej správy, ktorá bola postúpená riaditeľke.

153 ECDC odpovedá, že vzhľadom na to, že prvé napadnuté rozhodnutie nespôsobuje ujmu, sú dôvody, ktorými bolo opodstatnené druhé napadnuté rozhodnutie, stále platné. Zdôrazňuje, že článok 41 ods. 2 písm. b) Charty základných práv ukladá povinnosť rešpektovať oprávnené záujmy dôvernosti. Článok 20 nariadenia č. 45/2001 a článok 8 Charty základných práv legitimizujú obmedzenia procesných práv žalobcu v tejto súvislosti. Okrem toho skutočnosť, že vyšetrovanie je už ukončené, nemení ani záujem svedkov, ani záujem vedúceho oddelenia. Vedúci oddelenia okrem toho poskytol konkrétne dôkazy, podľa ktorých by zverejnenie údajov obsiahnutých vo vyšetrovacej správe mohlo porušiť jeho práva. ECDC okrem toho tvrdí, že žalobca mal 12. septembra 2018 možnosť nahliadnuť do verzie uvedenej správy, ktorá nemala dôvernú povahu. Ombudsman potvrdil, že ECDC správne a dostatočne odôvodnilo zamietnutie úplného prístupu k tejto správe. Napokon, pokiaľ ide o anonymizáciu svedeckých výpovedí v správe z vyšetrovania, ktorá bola poskytnutá riaditeľke, ECDC zdôrazňuje, že táto anonymizácia nie je dostatočná, keďže z dôvodu veľkosti ECDC a významu svedeckých výpovedí by bolo pri čítaní správy jednoduché identifikovať svedkov.

154 Na úvod treba zdôrazniť, že rozhodnutie ombudsmana zo 6. júna 2019 sa netýka druhého napadnutého rozhodnutia, ale druhého listu z 20. júna 2018, uvedeného v bode 32 vyššie. Tento list bol žalobcovi zaslaný ako odpoveď na predchádzajúcu žiadosť o prístup k vyšetrovacej správe v rozsahu, v akom sa táto žiadosť zakladala na nariadeniach č. 1049/2001 a 45/2001. Ombudsman teda preskúmal, či vzhľadom na tieto nariadenia ECDC správne a dostatočne odôvodnilo svoje rozhodnutie zamietnuť úplný prístup verejnosti k vyšetrovacej správe s cieľom chrániť súkromný život a integritu dotknutých osôb. Ombudsman teda nepreskúmal, či tieto záujmy odôvodňujú, aby bol žalobcovi v rámci výkonu jeho práva na prístup k spisu zaručeného článkom 41 ods. 2 písm. b) Charty základných práv poskytnutý iba obmedzený prístup k vyšetrovacej správe.

155 Právo na riadnu správu vecí verejných je zakotvené v článku 41 Charty základných práv, ktorý sa nachádza medzi zárukami priznanými právnym poriadkom Únie pri administratívnych postupoch (pozri rozsudok z 19. septembra 2018, Selimovic/Parlament, T-61/17, neuverejnený EU:T:2018:565, bod 67 a citovanú judikatúru). Článok 41 ods. 2 písm. b) uvedenej charty zakotvuje právo každého na prístup k spisu, ktorý sa ho týka, za predpokladu rešpektovania oprávnených záujmov dôvernosti a služobného a obchodného tajomstva. Z tohto práva na prístup k spisu vyplýva, že inštitúcia, o ktorú ide, musí dotknutej osobe dať možnosť preskúmať všetky dokumenty uvedené v spise, ktoré môžu byť relevantné na jej obranu (pozri rozsudok z 19. septembra 2018, Selimovic/Parlament, T-61/17, neuverejnený EU:T:2018:565, bod 78 a citovanú judikatúru).

156 Ako bolo konštatované v bode 129 vyššie, na rozdiel od toho, čo tvrdí ECDC, predstavuje prvé napadnuté rozhodnutie akt spôsobujúci žalobcovi ujmu. Treba preto preskúmať, či ostatné dôvody uvedené riaditeľkou v druhom napadnutom rozhodnutí, ktorých odôvodnenie bolo doplnené rozhodnutím o zamietnutí sťažnosti, odôvodňujú úplné alebo čiastočné zamietnutie prístupu k požadovaným dokumentom.

157 V odpovedi na opatrenie na zabezpečenie priebehu konania Všeobecného súdu ECDC predložilo verziu vyšetrovacej správy, ktorá nemala dôvernú povahu, a do ktorej mohol žalobca 12. septembra 2018 nahliadnuť na mieste.

158 V nadväznosti na opatrenie na zabezpečenie priebehu konania ECDC tiež predložilo dôvernú verziu vyšetrovacej správy, ku ktorej bol zamietnutý prístup druhým napadnutým rozhodnutím, ako aj ostatné dokumenty, ktoré riaditeľka vzala do úvahy v rámci prijatia prvého napadnutého rozhodnutia. Týmito dokumentmi sú po prvé prvá žiadosť žalobcu o pomoc, po druhé formulár s doplňujúcimi informáciami, ktorý žalobca zaslal 14. júla 2017, po tretie e-mail zo 17. januára 2018, ktorý vedúci oddelenia adresoval riaditeľke a v ktorom jej oznámil svoje pripomienky k návrhu vyšetrovacej správy, ktorý mu bol zaslaný, po štvrté e-mail z 27. júla 2018, ktorý riaditeľke zaslal vyšetrovateľ v súvislosti s faktickými chybami, ktoré údajne obsahovala vyšetrovacia správa, a po piate odpoveď riaditeľky na tento e-mail z 3. augusta 2018.

159 Pokiaľ ide o vyšetrovaciu správu, zo znenia dokumentov, ktoré ECDC predložilo Všeobecnému súdu, vyplýva, že táto správa bola vypracovaná v súlade s kritériami stanovenými v článku 4 ods. 8 interného vykonávacieho predpisu ECDC č. 29 týkajúceho sa vedenia administratívnych vyšetrovaní a disciplinárnych konaní. Podľa tohto ustanovenia „správa uvádza predmetné skutočnosti a okolnosti, stanoví, či boli dodržané pravidlá a postupy uplatniteľné na situácie a vyvodí úplnú individuálnu zodpovednosť so zreteľom na priťažujúce alebo poľahčujúce okolnosti“. Uvedené ustanovenie tiež stanovuje, že „kópie všetkých relevantných dokumentov a zápisníc z rozhovorov musia byť pripojené k správe“. Podľa týchto pokynov bola správa štruktúrovaná do siedmich neočíslovaných oddielov.

160 V odpovedi na otázku, ktorú Všeobecný súd položil na pojednávaní, ECDC spresnilo, že osobnými údajmi uvedenými vo vyšetrovacej správe, s ktorými bol žalobca na základe článku 13 nariadenia č. 45/2001 (pozri bod 32 vyššie) oboznámený druhým listom z 20. júna 2018, sú len výhrady, ktoré sám žalobca uviedol v rámci svojej prvej žiadosti o pomoc.

161 Z verzie vyšetrovacej správy, ktorá nemá dôvernú povahu, ktorú predložilo ECDC, a spresnení, ktoré ECDC predložilo, vyplýva, že žalobca mal prístup len k častiam tejto správy, ktoré rekapitulujú jeho vlastné výhrady, a k častiam, ktoré obsahujú všeobecné úvahy o uplatniteľných právnych ustanoveniach a spôsobe vedenia vyšetrovania. Naopak, podstata uvedenej správy bola

úplne utajená. Konkrétne žalobca nemal prístup k trom posledným oddielom tohto aktu, ktoré zahŕňajú predovšetkým opis skutočností uvedených v žiadostiach o pomoc, ktoré podali žalobca a ďalší zamestnanec ECDC v spojení so získanými svedeckými výpoveďami vrátane vyhlásení vedúceho oddelenia (piaty oddiel), ďalej individuálne závery vyšetrovateľa týkajúce sa každej žiadosti o pomoc (šiesty oddiel) a napokon jeho všeobecné závery o vyšetrovaní (siedmy oddiel).

162 Všeobecný súd pritom už rozhodol, že doručenie kópie správ vypracovaných po skončení administratívneho vyšetrovania, v prípade, že je to potrebné, vo verzii, ktorá nemá dôvernú povahu, je nutné s ohľadom na zásadu riadnej správy vecí verejných zaručenú článkom 41 Charty základných práv a povinnosť poskytnúť pomoc, ktoré vyžadujú, aby príslušný orgán informoval dotknuté osoby o výsledku ich žiadosti o pomoc, a to tým viac v prípade, ako je to v prejednávanej veci, keď správa uznáva existenciu psychického obťažovania (pozri v tomto zmysle rozsudok z 3. októbra 2019, DQ a i./Parlament, T-730/18, EU:T:2019:725, bod 109).

163 Ako však zdôrazňuje ECDC, právo na prístup k spisu nie je absolútne. Článok 41 ods. 2 písm. b) Charty základných práv zaručuje toto právo za dvoch podmienok. Na jednej strane sa právo na prístup osoby vzťahuje len na „spis, ktorý sa jej týka“. Na druhej strane prístup musí byť zabezpečený pri zachovaní „legitímnych záujmov dôvernosti a služobného a obchodného tajomstva“.

164 Pokiaľ ide v prejednávanej veci o dôsledky prvej podmienky, treba konštatovať, že vyšetrovacia správa sa netýka len prvej žiadosti žalobcu o pomoc, ale aj žiadosti iného žiadateľa o pomoc. Okrem toho vyšetrovateľ v šiestom a siedmom oddiele svojej správy odkázal v súvislosti s „priťažujúcimi okolnosťami“ aj na osobnú situáciu ostatných zamestnancov ECDC.

165 Žalobca, ktorému bola v tejto súvislosti položená otázka na pojednávaní, nevylúčil, že môže mať právo na prístup k častiam vyšetrovacej správy, ktoré sa týkajú postavenia tretích osôb. Právo na prístup k spisu, ktorého sa dovoláva na základe článku 41 ods. 2 písm. b) Charty základných práv, však zaručuje len prístup k spisu, ktorý sa ho týka.

166 Pokiaľ ide o druhú podmienku uvedenú v bode 163 vyššie, týkajúcu sa ochrany oprávnených záujmov dôvernosti, ktorá je tiež zaručená v článku 41 ods. 2 písm. b) Charty základných práv, bolo už rozhodnuté, že v kontexte sťažnosti týkajúcej sa psychického obťažovania, treba s výnimkou osobitných okolností zaručiť dôvernosť získaných svedeckých výpovedí, a to aj počas sporového konania, keďže perspektíva prípadného zrušenia tejto dôvernosti v sporovej fáze konania môže narušiť nestrannosť a objektívnosť vyšetrovaní a ich možnosť mať prospech zo spolupráce oslovených osôb bez toho, aby tieto osoby museli byť predvolané ako svedkovia (pozri rozsudok z 19. septembra 2018, Selimovic/Parlament, T-61/17, neuverejnený, EU:T:2018:565, bod 79 a citovanú judikatúru).

167 V prejednávanej veci sa však ECDC neobmedzila len na zakrytie častí vyšetrovacej správy týkajúcej sa svedeckých výpovedí, ale zakryla celý obsah analýzy vyšetrovateľa vrátane jeho záverov o prvej žiadosti žalobcu o pomoc, čo nemôže byť odôvodnené ochranou legitímnych záujmov dôvernosti svedkov a riadneho priebehu vyšetrovaní.

168 Okrem toho vyšetrovateľ prijal opatrenia na zabezpečenie anonymity svedkov už vo vyšetrovacej správe. Predovšetkým vždy dal osobám, ktoré súhlasili s tým, že budú vypočuté, možnosť podpísať alebo nepodpísať zápisnicu zo svojho výsluchu. Pokiaľ ide o osoby, ktoré sa rozhodli nepodpísať ju, informácie získané od nich neboli v správe použité spôsobom, ktorý by umožnil ich identifikáciu. Pokiaľ ide o osoby, ktoré súhlasili s podpísaním uvedenej zápisnice, ich mená,

spojené s ich vyhláseniami boli vo vyšetrovacej správe nahradené kódom. Aj za predpokladu, ako tvrdí ECDC, že z dôvodu veľkosti tejto organizácie nebolo možné túto techniku anonymizácie považovať za dostatočnú na ochranu ich identity, bolo možné uvažovať o možnosti sprístupnenia podstaty ich svedeckých výpovedí vo forme zhrnutia, alebo tiež maskovanie určitých častí obsahu svedeckých výpovedí (pozri v tomto zmysle rozsudok z 25. júna 2020, HF/Parlament, C-570/18 P, EU:C:2020:490, bod 66 a citovanú judikatúru). ECDC však neuvažovala o žiadnej z týchto techník.

169 Pokiaľ ide o ostatné dokumenty uvedené v bode 158 vyššie, ku ktorým bol zamietnutý prístup aj druhým napadnutým rozhodnutím, treba uviesť, že prvá žiadosť o pomoc a formulár doplňujúcich informácií boli vypracované samotným žalobcom. Pokiaľ ide o e-mail, ktorý vedúci oddelenia zaslal 17. januára 2018 riaditeľke, riaditeľka mala žalobcovi zaslať časti tohto e-mailu, ktoré nemali dôvernú povahu a týkali sa skutkov uvedených v jeho prvej žiadosti o pomoc, a to pri zachovaní dôvernosti svedkov. Napokon, pokiaľ ide o výmenu e-mailov medzi riaditeľkou a vyšetrovateľom, treba konštatovať, že prebiehala od 27. júla do 3. augusta 2018, a teda po prijatí prvého napadnutého rozhodnutia, takže nepatrí do pôsobnosti spornej žiadosti o prístup.

170 Zo všetkého, čo bolo uvedené vyššie, vyplýva, že jediný žalobný dôvod, ktorý žalobca uvádza je čiastočne dôvodný.

171 Preto treba zrušiť druhé napadnuté rozhodnutie, doplnené rozhodnutím o zamietnutí sťažnosti v rozsahu, v akom bol žalobcovi zamietnutý prístup k nedôverným častiam vyšetrovacej správy a e-mailu vedúceho oddelenia zo 17. januára 2018, ktorý sa ho týkal (pozri body 164 a 169 vyššie).

C. O návrhu na náhradu škody

172 Žalobca navrhuje, aby Všeobecný súd uložil ECDC povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy, ktorú utrpel, vyčíslenú *ex æquo et bono* na 40 000 eur.

173 Na podporu svojho návrhu žalobca uvádza, že to, že ECDC úplne neuznala jeho postavenie obete a neexistencia disciplinárnej sankcie voči vedúcemu oddelenia, mu spôsobili nemajetkovú ujmu.

174 V tejto súvislosti žalobca zdôrazňuje, že počas nepretržitého obdobia piatich rokov bol vystavený veľmi vysokej úrovni napätia, čo vyvolalo vážne zdravotné následky, ktoré sa prejavili úzkosťou, problémami s krvným tlakom a zhoršením jeho sebadôvery. Skutočnosť, že ECDC sa v kontexte prvého napadnutého rozhodnutia rozhodla neuložiť vedúcemu oddelenia disciplinárnu sankciu a že riaditeľka v nadväznosti na jeho prvú žiadosť o pomoc neprijala žiadne ochranné opatrenie, u žalobcu zvýraznila pocit, že vedúci oddelenia mohol konať beztrestne.

175 Túto ujmu ešte zhoršilo to, že riaditeľka vyskúšala všetky prostriedky s cieľom neposkytnúť mu prístup k údajom a kľúčovým dokumentom, z ktorých v prvom napadnutom rozhodnutí vychádzala pri prijímaní stanoviska k jeho prvej žiadosti o pomoc. Transparentnosť a jasnosť sú pritom nevyhnutné v rámci pokusu o obnovu dôvery v skutočnosť, že zamestnávateľ skutočne odmieta porušenia práv priznaných služobným poriadkom, aj keď tieto porušenia možno pripísať riadiacim pracovníkom.

176 Štyri roky, ktoré uplynuli od začiatku správania vedúceho oddelenia voči žalobcovi do podania prvej žiadosti o pomoc, predstavujú primeranú lehotu vzhľadom na čas potrebný na uvedomenie si situácie, stav jeho vyčerpania a dobu predĺženia jeho zmluvy v roku 2014. Žalobca dodáva, že

v každom prípade už upozornil administratívu na správanie vedúceho oddelenia, a to osobne a prostredníctvom výboru zamestnancov. Počas niekoľkých rokov neprestával žiadať o pomoc bez toho, aby bol skutočne vypočutý a už vôbec nie pochopený.

177 ECDC tvrdí, že od podania prvej žiadosti žalobcu o pomoc dodržala svoju povinnosť náležitej starostlivosti a zásadu riadnej správy vecí verejných tým, že po získaní povolenia OLAF-u začala administratívne vyšetrovanie, prijala ochranné opatrenia, uznala obťažovanie a prijala odstúpenie vedúceho oddelenia z funkcie v záujme služby. Žalobca uviedol veľmi vysokú úroveň stresu a úzkosti až 2. júla 2018 v rámci svojej sťažnosti. ECDC tvrdí, že ak by skôr vedelo o tom, že žalobca sa cítil obťažovaný, prijalo by vhodné opatrenia, ako to urobilo už po podaní prvej žiadosti o pomoc. Pokiaľ ide o dátum, kedy bola táto žiadosť podaná, ECDC uvádza, že netvrdilo, že bola premlčaná.

178 Pokiaľ ide o existenciu škody, ECDC namieta, že nebol predložený nijaký dôkaz, keďže lekárske potvrdenie pripojené k žalobe má podľa neho len veľmi malú informačnú hodnotu.

179 Napokon, pokiaľ ide o príčinnú súvislosť medzi údajným disciplinárnym priestupkom a nemajetkovou ujmou, ani táto príčinná súvislosť nie je preukázaná.

180 Na úvod treba spresniť rozsah návrhu žalobcu na náhradu škody.

181 Ako sa totiž uvádza v bode 36 vyššie, žalobca a ďalší zamestnanci ECDC podali 11. októbra 2018 ďalšiu žiadosť o náhradu škody na základe článku 90 ods. 1 služobného poriadku. V rámci tejto spoločnej žiadosti žalobca požadoval sumu vo výške 356 400 eur z dôvodu majetkovej a nemajetkovej ujmy, ktorá mu vznikla v rokoch 2012 až 2018, čo je obdobie, počas ktorého ECDC nezabezpečila primerané pracovné prostredie a neskoro reagovala na správanie vedúceho oddelenia. Táto žiadosť bola po tom, čo ju riaditeľka zamietla, predmetom sťažnosti a žaloby podanej na Všeobecný súd, zapísanej do registra pod spisovou značkou T-864/19. Na pojednávaní žalobca spresnil, že žiadosť o náhradu škody, podaná v rámci tohto sporu, sa líšila od žiadosti o náhradu škody, ktorá bola predmetom veci T-864/19. Nie je teda potrebné rozhodnúť o ujmách, ktoré žalobca uviedol v tejto poslednej uvedenej žiadosti.

182 Zo žaloby vyplýva, že nemajetková ujma, ktorú žalobca uvádza v prejednávanej veci, sa zakladá na prvom a druhom napadnutom rozhodnutí. Žalobca predovšetkým tvrdí, že prvé napadnuté rozhodnutie ukončilo vyšetrovanie bez toho, aby sa mu úplne priznalo postavenie obťažovanej osoby, a z dôvodu odstúpenia vedúceho oddelenia z funkcie aj bez toho, aby mu bola uložená disciplinárna sankcia. Táto ujma bola zhoršená tým, že prístup k vyšetrovacej správe bol v druhom napadnutom rozhodnutí odmietnutý.

183 V dôsledku toho žalobca požaduje náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá vyplýva z protiprávností uvedených v rámci tretieho žalobného dôvodu predloženého na podporu návrhu na zrušenie prvého napadnutého rozhodnutia a jediného žalobného dôvodu uplatneného proti druhému napadnutému rozhodnutiu.

184 Ako vyplýva z bodov 116 a 170 vyššie, týmto žalobným dôvodom sa čiastočne vyhovelo. Na jednej strane bolo totiž konštatované, že ECDC, v rozpore s článkom 24 služobného poriadku, nepreukázalo v nadväznosti na vypracovanie vyšetrovacej správy skutkový stav v plnom rozsahu a neinformovalo žalobcu o dôsledkoch vyvodených po jeho prvej žiadosti o pomoc. Na druhej strane obmedzený prístup k vyšetrovacej správe, ktorý bol žalobcovi poskytnutý, nebol v súlade s článkom 41 ods. 2 písm. b) Charty základných práv.

185 Podľa ustálenej judikatúry zrušenie protiprávneho aktu samo osebe predstavuje primeranú a v zásade dostatočnú náhradu akejkoľvek nemajetkovej ujmy, ktorú tento skutok mohol spôsobiť. To však nie je prípad, ak žalobca preukáže, že utrpel nemajetkovú ujmu, ktorú možno oddeliť od protiprávnosti, ktorá je dôvodom zrušenia a ktorá nemôže byť úplne kompenzovaná týmto zrušením (pozri rozsudok z 13. júla 2018, Curto/Parlament, T-275/17, EU:T:2018:479, bod 114 a citovanú judikatúru).

186 Tak je to po prvé v prípade, ak napadnutý akt obsahuje výslovne nepriaznivé posúdenie schopností žalobcu, ktoré ho môže poškodiť, po druhé v prípade, ak je nezrovnalosť, ku ktorej došlo, mimoriadne závažná, a po tretie v prípade, ak je zrušenie úplne zbavené potrebného účinku, a tak nemôže predstavovať samo osebe primeranú a dostatočnú náhradu akejkoľvek nemajetkovej ujmy spôsobenej napadnutým aktom (rozsudok z 23. októbra 2012, Strack/Komisia, F-44/05 RENV, EU:F:2012:144, bod 128 a citovaná judikatúra).

187 Okrem toho podľa judikatúry nemajetková povaha údajne utrpenej škody nemôže preniesť dôkazné bremeno, pokiaľ ide o existenciu a rozsah škody, ktoré prináleží žalobcovi. Zodpovednosť Únie totiž vznikne len vtedy, ak žalobca dokáže preukázať existenciu svojej ujmy (pozri rozsudok z 29. apríla 2015, CC/Parlament, T-457/13 P, EU:T:2015:240, bod 49 a citovanú judikatúru).

188 V prejednávanej veci žalobca nepreukázal existenciu nemajetkovej ujmy oddeliteľnej od protiprávnosti odôvodňujúcej zrušenie prvého a druhého napadnutého rozhodnutia, ktorá by nemohla byť v plnom rozsahu napravená týmto zrušením. Na pojednávaní sa v tejto súvislosti obmedzil na opätovné tvrdenie, že vedúci oddelenia mal prospech zo situácie beztrestnosti, a že úzkosť a utrpenie, ktorého bol obeťou, naďalej trvajú, a to najmä po úsilí, ktoré musel vynaložiť, aby získal prístup k tomu, čo bolo pre neho podstatné, t. j. k vyšetrovacej správe. Žalobca však neuviedol dôvody, pre ktoré by táto ujma nemohla byť nahradená zrušením prvého a druhého napadnutého rozhodnutia.

189 Vzhľadom na vyššie uvedené musí byť návrh na náhradu škody z dôvodu nemajetkovej ujmy, ktorá vyplýva z týchto rozhodnutí, zamietnutý.

IV. O trovách

190 Podľa článku 134 ods. 3 rokovacieho poriadku ak mali účastníci konania úspech len v časti predmetu konania, každý z nich znáša svoje vlastné trovy konania. Ak sa to však zdá oprávnené vzhľadom na okolnosti prípadu, Všeobecný súd môže rozhodnúť, že účastník konania znáša svoje vlastné trovy konania a je povinný nahradiť časť trov konania druhého účastníka.

191 V prejednávanej veci treba na základe tohto ustanovenia rozhodnúť, že ECDC znáša svoje vlastné trovy konania a je povinné nahradiť tri štvrtiny trov konania žalobcu a žalobca znáša jednu štvrtinu svojich vlastných trov konania.

Z týchto dôvodov

VŠEOBECNÝ SÚD (siedma komora)

rozhodol takto:

1. **Rozhodnutie Európskeho centra pre prevenciu a kontrolu chorôb (ECDC) z 18. mája 2018, prijaté v odpovedi na žiadosť o pomoc, ktorú 20. júna 2017 podal AI, sa zrušuje.**

2. **Rozhodnutie ECDC z 20. júna 2018 sa zrušuje v rozsahu, v akom odmieta prístup AI k častiam vyšetrovacej správy, týkajúcim sa jeho žiadosti o pomoc z 20. júna 2017, ktoré nemajú dôvernú povahu, a e-mailu od A zo 17. januára 2018.**

3. **Rozhodnutie ECDC z 26. októbra 2018, ktorým sa zamieta sťažnosť AI z 2. júla 2018, sa zrušuje.**

4. **Návrh na náhradu škody sa zamieta.**

5. **ECDC znáša svoje vlastné trovy konania a je povinné nahradiť tri štvrtiny trov konania, ktoré vznikli AI.**

6. **AI znáša štvrtinu vlastných trov konania.**

da Silva Passos Truchot Sampol Pucurull

Rozsudok bol vyhlásený na verejnom pojednávaní v Luxemburgu 14. júla 2021.

Podpisy